

Warszawa, dnia 3 lipca 2021 r.

GENERALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA

DOOŚ-WDŚ/ZIL.420.149.2019.MD.KM.aka.21

DECYZJA

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 2, w związku z art. 155 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – *Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz. U. z 2020 r. poz. 256, ze zm.), dalej *Kpa*, a także w związku z art. 87 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2021 r. poz. 247, ze zm.), dalej *ustawa o oś*, po rozpatrzeniu odwołania Stowarzyszenia Pracownia na rzecz Wszystkich Istot z dnia 24 kwietnia 2019 r. od decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu, dalej RDOŚ w Opolu, z dnia 27 marca 2019 r., znak: WOOŚ.420.2.3.2018.ES.20, zmieniającej decyzję własną z dnia 8 września 2010 r., znak: RDOŚ-16-WOOŚ-6613-026/9/10/mw, o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia pn. *Budowa obwodnicy m. Niemodlin w ciągu drogi krajowej nr 46 Kłodzko-Nysa-Opole-Częstochowa-Szczekociny*, w wariantcie IVB,

A) uchylam w całości decyzję RDOŚ w Opolu z dnia 27 marca 2019 r., znak: WOOŚ.420.2.3.2018.ES.20,

B) zmieniam decyzję RDOŚ w Opolu z dnia 8 września 2010 r., znak: RDOŚ-16-WOOŚ-6613-026/9/10/MW, w następujący sposób:

1) punkt I.1. otrzymuje brzmienie:

Planowane przedsięwzięcie polega na budowie drogi - obwodnicy miasta Niemodlina w ciągu drogi krajowej nr 46 relacji Szczekociny-Częstochowa-Opole-Nysa-Kłodzko. Zakres inwestycji będzie również obejmował budowę obiektów mostowych, przebudowę kilku istniejących fragmentów dróg w miejscach projektowanych węzłów drogowych, przejść pod i nad projektowaną obwodnicą oraz budowę dróg dojazdowych, w celu zapewnienia sprawnego funkcjonowania przyległych terenów pod względem komunikacyjnym. W ramach przedsięwzięcia planuje się również przebudowę gazociągu wysokiego ciśnienia, sieci energetycznych, w tym wysokiego napięcia (110 kV i 220 kV), wodociągów (sieci rozdzielczych), sieci drenarskich oraz budowę kanalizacji deszczowej.

Odcinek drogi objęty przedsięwzięciem rozpocznie się w km 79+000,00, a zakończy w km 88+765,00 istniejącej DK46. Długość obwodnicy będzie wynosiła ok. 11,5 km.

Przedsięwzięcie będzie realizowane w 2 etapach:

- etap I - budowa drogi klasy GP 2/2 - lokalnie na odcinku od km 0+480 do km 4+830 przekrój 2+1,
- etap II - dobudowa drugiego pasa we wcześniejszych lokalizacjach przekroju 2+1.

Parametry docelowe projektowanej obwodnicy:

- klasa drogi GP 2/2 (dwie jezdnie - po dwa pasy ruchu w każdym kierunku);
- prędkość projektowa na całej długości 80 km/h,
- szerokość pasa ruchu 3,5 m.

W ramach realizacji II etapu przedsięwzięcia nie przewiduje się żadnej ingerencji w obiekty, które powstaną w ramach realizacji I etapu przedsięwzięcia, tj. między innymi: obiekty mostowe, przebudowane odcinki istniejących dróg w miejscach projektowanych węzłów drogowych, przejścia pod i nad projektowaną obwodnicą oraz drogi dojazdowe wybudowane w celu zapewnienia sprawnego funkcjonowania, pod względem komunikacyjnym, przyległych terenów.

Poszerzeniu o dodatkowy pas zostaną objęte jedynie odcinki jezdni wyposażone w jeden pas.

2) punkt I.2. otrzymuje brzmienie:

2.1. Faza realizacji przedsięwzięcia:

2.1.1. prace budowlane w rejonie najbliższych terenów chronionych akustycznie wykonywać w porze dziennej, tj. w godz. 6.00 – 22.00, za wyjątkiem prac, które z uwagi na swoją specyfikę wymagają ciągłego procesu technologicznego, np. fundamentowanie, betonowanie - tego typu prace mogą być prowadzone całodobowo,

2.1.2. urządzenia o dominującym natężeniu hałasu nie powinny pracować równocześnie,

2.1.3. w miejscu prowadzenia prac ziemnych, w przypadku wystąpienia warunków powodujących znaczne przesuszenie podłoża (tj. przy temperaturze powyżej 20°C utrzymującej się przez 5 dni bezdeszczowych, w okresie występowania wiatrów o prędkościach umożliwiających porywanie pyłu - powyżej 5,4 m/s), odsłonięty teren okresowo zraszać,

2.1.4. zapewnić miejsca czyszczenia podwozia i ogumienia pojazdów przed opuszczeniem przez nie terenu budowy,

2.1.5. w przypadku konieczności odwodnienia wykopów, odprowadzane wody przed ich wprowadzeniem do odbiorników, w celu zabezpieczenia cieków powierzchniowych przed zamulaniem, oczyszczać z zawiesiny (np. w osadniku),

2.1.6. w przypadku wycieku olejów z maszyn budowlanych i taboru samochodowego, substancje zanieczyszczające oraz zanieczyszczoną glebę zbierać i przekazywać jednostce zajmującej się ich unieszkodliwianiem,

2.1.7. zaplecza budowy oraz techniczne, bazy materiałowe i sprzętowe, place magazynowe, miejsca przechowywania substancji niebezpiecznych oraz magazynowania odpadów, miejsca tankowania maszyn i pojazdów lokalizować w sąsiedztwie obiektów inżynierskich (główne zaplecza

przewidzieć na obszarze projektowanych węzłów Niemodlin oraz Sosnówka), wyłącznie na terenach utwardzonych, zapewniających minimalne przekształcenie powierzchni oraz:

- w odległości nie mniejszej niż:
 - 100 m od koryta rzeki Ścinawa Niemodlińska,
 - 50 m od innych cieków, od zbiorników wodnych i miejsc podmokłych,
 - 50 m od innych obszarów cennych pod względem przyrodniczym, wskazanych przez nadzór przyrodniczy w trakcie realizacji prac,
- w szczególności poza wskazanymi odcinkami projektowanej obwodnicy w wariantcie IVB, tj. od km 1+600 do km 1+900 (rów),
- z dala od terenów zabudowy mieszkaniowej, tj. poza niżej wskazanymi odcinkami obwodnicy:
 - od km 0+800 do km 0+950 – lewa strona drogi,
 - od km 1+565 do km 1+700 – lewa strona drogi,
 - od km 9+345 do km 9+455 – lewa strona drogi,
 - w km 10+872 – lewa strona drogi,
 - od km 8+868 do km 8+978 –prawa strona drogi,

2.1.8. w trakcie prowadzonych prac budowlanych wszelkie roboty ziemne w granicach zasięgów koron istniejących drzew i krzewów wykonywać ze szczególną ostrożnością, w celu uniknięcia uszkodzeń systemów korzeniowych,

2.1.9. pnie istniejących drzew w obrębie placu budowy zabezpieczyć przed uszkodzeniami mechanicznymi. Dopuszcza się w tym celu zastosowanie mat słomianych, folii pęcherzykowej, juty oraz desek,

2.1.10. nie dopuszcza się możliwości składowania pod koronami drzew materiałów budowlanych lub mas ziemnych, a także nie dopuszcza się pod nimi postoju maszyn budowlanych,

2.1.11. prace budowlane z użyciem ciężkiego sprzętu oraz inne prace mogące powodować emisję hałasu należy rozpocząć przed lub po zakończeniu okresu lęgowego ptaków i okresu rozrodczego innych gatunków zwierząt podlegających ochronie prawnej,

2.1.12. wycinkę drzew i krzewów przeprowadzić w okresie od 1 września do 1 marca,

2.1.13. po zakończeniu prac budowlanych zrekultywować grunty, wykorzystując do ich obsiewania i obsadzania rodzime gatunki roślin, dostosowane do panujących warunków glebowych i siedliskowych,

2.1.14. likwidację części każdego z 4 zbiorników wodnych prowadzić pod nadzorem herpetologa, zgodnie z poniższym schematem działania:

- przed zasypaniem każdego ze zbiorników:
 - szczelnie wygrodzić całość lub część zbiornika, by nie dopuścić do nich płazów, przy jednoczesnym odławianiu zwierząt opuszczających zbiornik (przy pomocy pojemników wkopanych przy ogrodzeniu od strony zbiornika),

- odłowić zwierzęta (także z części lądowej wygradzonego obszaru), stopniowo obniżać lustro wody do dna (w części likwidowanej, oddzielonej szczelną ścianką lub groblą ziemną), przy ciągłym odławianiu, następnie penetrować dno przez wykwalifikowanych pracowników i odłowić pozostałe zwierzęta (nie tylko płazy); w przypadku wykorzystania pomp, węże ssące należy zabezpieczyć siatkami, tak by nie przedostały się do nich płazy; odłowione zwierzęta uwolnić w miejscach wyznaczonych przez herpetologa, oddalonych od pasa robót ziemnych o co najmniej 200 m;
- zasypać (osuszoną) część misy zbiornika bezpośrednio po odłowieniu zwierząt wszystkich form rozwojowych (dorosłe osobniki, kijanki), małym, jednostronnym frontem roboczym, w obecności herpetologa na przedpolu zasypywanego obszaru i przy umożliwieniu samodzielnej ucieczki zwierząt.

Prowadzenie powyższych działań możliwe jest w okresie całego roku,

2.1.15. przenieść, pod nadzorem botanika, zinwentaryzowane osobniki kukułki szerokolistnej (storczyka) poza obszar zagrożony zniszczeniem, w obrębie łąki, na której rosną. Przeniesienie wykonać w następujący sposób:

- poza sezonem wegetacyjnym, tj. w okresie od września do marca, możliwe jest dokonanie przeniesienia w okresie zimowym, kiedy grunt nie jest zamrznięty,
- w okresie wegetacyjnym oznaczyć palikami miejsce występowania storczyków, aby w przypadku braku części nadziemnej storczyka było możliwe ich zlokalizowanie,
- storczyki wykopać przy użyciu szpadla tak, by bryła ziemi wraz ze storczykiem miała minimum 60 cm średnicy, ziemi nie otrząsać,
- po wyjęciu storczyków ziemię, z bezpośredniego miejsca ich wzrostu, wybrać i wykorzystać do uzupełnienia (obsypania) storczyków w nowej lokalizacji,
- storczyki wraz z ziemią umieścić delikatnie w skrzynce i przenieść na miejsce docelowe,
- w miejscu docelowym wykopać otwór o szerokości większej niż bryła,
- delikatnie włożyć storczyka wraz z bryłą ziemi w otwór,
- z każdej strony obsypać storczyka ziemią, pobraną z miejsca, gdzie rósł pierwotnie,
- po posadzeniu storczyki obficie podlać,
- przez pierwszy sezon wegetacyjny po posadzeniu kontrolować przemieszczone osobniki kukułki szerokolistnej i w przypadku gdy będzie to konieczne podlewać,

2.1.16. zastosować czasowe ogrodzenia zabezpieczające przed wkroczeniem płazów i gadów na plac budowy. Ogrodzenia wykonać przed rozpoczęciem prac, w następujących lokalizacjach: od km 1+500 do km 2+100, od km 5+400 do km 6+600, od km 10+050 do km 11+485.

Ogrodzenia wykonać z siatki o oczkach o maksymalnych wymiarach $0,5 \times 0,5$ cm lub grubej folii. Część nadziemna ogrodzenia powinna posiadać wysokość nie mniejszą niż 50 cm od powierzchni terenu. Ogrodzenie należy wkopać w grunt na głębokość minimum 10 cm. Górną krawędź ogrodzenia zabezpieczającego odgiąć w kierunku otaczającego terenu pod kątem $45-90^\circ$, tworząc daszek o szerokości minimum 10 cm. Zakończenie ogrodzenia powinno posiadać kształt litery „U” i powodować zawracanie przemieszczających się wzdłuż niego zwierząt i ich ponowne nakierowanie na pułapki. Co 50 m wykopać dołki o wymiarach $50 \times 50 \times 20$ cm wyłożone folią

(lub wkopać pojemniki do dołków) stanowiące pułapki na wędrujące płazy i gady. Pułapki kontrolować codziennie (przynajmniej raz dziennie, w godzinach porannych) w okresie migracji płazów, a przynajmniej dwa razy na tydzień w pozostałym okresie, chyba że nadzorujący specjalista zaleci większą częstotliwość. Zwierzęta, które dostały się do pułapek, przenosić poza obszar budowy,

2.1.17. studnie i komory osadników zabezpieczyć szczelnymi pokrywami górnymi z betonu. Niezabezpieczone w ten sposób w czasie budowy studnie oraz inne elementy odwodnienia, które mogą stanowić potencjalną pułapkę dla płazów, zabezpieczyć za pomocą szczelnej pokrywy lub siatki o oczkach wielkości maksymalnie $0,5 \times 0,5$ cm,

2.1.18. wzdłuż odcinków, gdzie stwierdzono największą aktywność nietoperzy, tj. w lokalizacjach od km 1+680 do km 1+980, od km 2+650 do km 2+770, od km 5+750 do km 6+470 (na obiekcie nad Ścinawą Niemodlińską rolę osłon pełnić będzie ekran przeciwośnieniowy o wys. 2,20 m) przewidzieć siatki o wysokości 4,5 m, o grubych włóknach i wielkości oczek 5×5 cm,

2.1.19. zasadniczą powierzchnię przejść dolnych dla dużych i małych zwierząt powinny stanowić pasy suchego gruntu. Ich powierzchnię należy wyrównać i pokryć gruntem rodzimym lub innym o podobnych parametrach fizyko-chemicznych - nie stosować kruszyw łamanych oraz naturalnych gruboziarnistych,

2.1.20. niezanieczyszczoną glebę i inne materiały występujące w stanie naturalnym wydobyte w trakcie prowadzonych robót budowlanych, w miarę możliwości wykorzystać do celów budowlanych w stanie naturalnym, na terenie realizacji inwestycji.

2.2. Faza eksploatacji przedsięwzięcia:

2.2.1. wody opadowe i roztopowe podczyszczać we wpustach deszczowych, obustronnych rowach trawiastych oraz osadnikach zainstalowanych przed odprowadzeniem tych wód do zbiorników retencyjnych, a w rejonie stawów zlokalizowanych w km 5+800 w osadniku i w separatorze substancji ropopochodnych,

2.2.2. piaskowniki lub studzienki osadnikowe wkomponować estetycznie w otaczający krajobraz,

2.2.3. prowadzić stałą kontrolę stanu urządzeń, o których mowa w punkcie I.2.2.1., służących podczyszczaniu wód opadowych i roztopowych,

2.2.4. zapewnić możliwość migracji zwierzętom przy wykorzystaniu przejść podziemnych i nadziemnych o odpowiednich parametrach, wskazanych w punkcie I.3.2. niniejszej decyzji.

3) punkt I.3 otrzymuje brzmienie:

3. wymagania dotyczące ochrony środowiska konieczne do uwzględnienia w dokumentacji wymaganej do wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej

3.1. zastosować ekrany akustyczne w niżej wskazanych lokalizacjach:

Nazwa	Kilometraż drogi		Strona drogi	Wysokość [m]	Długość [m]	Strona drogi Wysokość
E1	0+860	0+950	lewa	3,5	90	ekran pochłaniający

Nazwa	Kilometraż drogi		Strona drogi	Wysokość [m]	Długość [m]	Strona drogi Wysokość
E2	1+565	1+710	lewa	3	145	ekran pochłaniający
E3	9+345	9+455	lewa	2,5	110	ekran pochłaniający
E4	10+782	10+872	lewa	2	90	ekran pochłaniający
W1	8+868	8+978	prawa	4	110	ekran ziemny/wał ziemny lub ekran pochłaniający

3.2. przewidzieć przejścia dla zwierząt w niżej wskazanych lokalizacjach i o parametrach:

Nazwa obiektu/ Orientacyjna lokalizacja	Typ przejścia	Minimalne parametry
WGP-1 km ok. 1+388	Przejście dolne dla dużych zwierząt zespolone z drogą gospodarczą dla zachowania ciągłości Krajowego Korytarza Południowego KPd-17B Lasy Niemodlińskie – Dolina Nysy Kłodzkiej	$h \geq 4,5$ m $d \geq 25$ m
MGP-2 km ok. 1+845	Przejście dla małych zwierząt – przepust zespolony z ciekim	$d = 2 \times 1,0$ m $h \geq 1,5$ m
MD-3 km ok. 0+688 DD2	Przejście dla małych zwierząt – przepust zespolony z ciekim	$d = 2 \times 1,0$ m $h \geq 1,5$ m
MGP-5 km ok. 4+160	Przejście dolne dla dużych zwierząt zespolone z ciekim i drogą gospodarczą	$h \geq 4,5$ m $d \geq 18$ m
MGP-7 km ok. 5+812	Przejście dolne dla dużych zwierząt zespolone z ciekim (Ścinawa Niemodlińska)	$h \geq 4,0$ m $d \geq 33$ m
WGP-11 km ok. 9+555	Przejście dolne dla średnich zwierząt zespolone z ciekim	$h \geq 4,4$ m $d \geq 10$ m
MGP-13 km ok. 10+646	Przejście dla małych zwierząt zespolone z ciekim	$d = 2 \times 1,0$ m $h = 1,5$ m
MD-14 km ok. 0+820 (DD17)	Przejście dla małych zwierząt zespolone z ciekim	$d = 2 \times 1,0$ m $h = 1,5$ m
MGP-16 km ok. 11+416	Przejście dla małych zwierząt zespolone z ciekim	$d = 2 \times 1,0$ m $h = 1,5$ m
MD-17 km ok. 0 248 (DW435)	Przejście dla małych zwierząt zespolone z ciekim	$d = 2 \times 1,0$ m $h = 1,5$ m
MD-18 Km ok. 0+772 (DW435)	Przejście dla małych zwierząt zespolone z ciekim	$d = 2 \times 1,0$ m $h = 1,5$ m

d - światło poziome przejścia, h - światło pionowe przejścia

W rejonie przejść zaprojektować nasadzenia zieleni naprowadzającej, zgodnie z wymogami gatunków kluczowych dla danego przejścia,

3.3. w celu rekompensaty strat zieleni istniejącej, wynikających z realizacji przedsięwzięcia oraz wkomponowania obiektu w otaczający krajobraz, zaprojektować nasadzenia roślinne. Kompozycja projektowanej zieleni musi zostać dostosowana do: funkcji, jaką ma spełniać (poprawa estetyki drogi, wkomponowanie w otoczenie, poprawa bezpieczeństwa ruchu, ochrona terenów przyległych przed negatywnym wpływem ruchu drogowego), charakteru terenu otaczającego drogę oraz istniejącej zieleni, wielkości pasa drogowego, który może być wykorzystany pod zielenią (przy czym rozstawy sadzenia proponowanych roślin dostosowano do docelowych rozmiarów osiąganych przez poszczególne gatunki drzew i krzewów), normatywnych odległości od istniejących i projektowanych elementów zagospodarowania terenu (dróg, ekranów, ogrodzeń,

rowów, uzbrojenia podziemnego, obiektów budowlanych itp., pól dobrej widoczności na skrzyżowaniach i łukach (pozostały one nie obsadzone lub zaprojektowano obsadzenie nie utrudniające widoczności).

Wskazane nasadzenia wprowadzić w następujących lokalizacjach:

- zielen niska: strona lewa - ok. km 0+200-0+550, 1+100-1+300, 1+870-1+930, 5+150-5+250, 5+760+6+160, 9+880-10+600, 10+700-11+400, 11+450-11+485, 0+280-0+450 DW435, strona prawa – ok. km 4+200-4+270, 5+630-5+700, 5+760+6+120, 9+880-10+600, 10+670-11+400, 11+450-11+485,
- zielen naprowadzająca na przejścia: strona lewa - ok. km 1+310-1+460 (WGP-1), 1+830-1+870 (MGP-2), 4+130-4+190 (MGP-5), 5+800-5+820, 6+080-6+140 (MGP-7), 9+530-9+600 (WGP-11), 10+640-10+700 (MGP-13), 11+400-11+450 (MGP-16), 0+210-0+280 DW435 (MD-17), strona prawa – ok. km 1+380-1+420 (WGP-1), 1+790-1+910 (MD-3), 4+150-4+200 (MGP-5), 5+800-5+820, 6+060-6+120 (MGP-7), 9+550-9+580 (WGP-11), 10+600-10+670 (MD-14), 11+400-11+450 (MGP-16), 0+200-0+310 DW435 (MD-17),
- zielen izolacyjna: strona lewa – ok. km 10+550-10+780, 10+900-11+000, strona prawa- ok. km 10+200-10+600, 10+800-11+300,
- nasadzenia drzew: strona lewa – ok. km 0+100-0+550; 1+100-1+300, rejon przejścia dla zwierząt w km 1+388, 1+600-1+680, 2+600-2+700, 5+150-5+400, 6+060+6+200, 9+880-10+100, 10+900-11+130, 0+158-0+220 DW435, strona prawa – ok. km 0+100-0+450, 5+150-5+400, 5+630-5+700, 5+760+5+820, 9+880-10+150, 11+100, 0+158-0+220 DW435, zbiornik retencyjny nr ZB4 km łącznika 0+220.

Dodatkowo w kilometrażu ok. 5+760-6+200, przy przejściu dla zwierząt MGP-7 wprowadzić nasadzenia w ilości nie mniejszej niż: brzoza brodawkowata 7 szt., dąb szypułkowy 10 szt., śliwa tarnina 59 szt., bez czarny 191 szt., dereń świdwa 176 szt.,

3.4. określić warunki i sposób zagospodarowania mas ziemnych, usuwanych albo przemieszczanych podczas prowadzonych prac ziemnych, w związku z realizacją inwestycji oraz niepowodujących przekroczeń standardów jakości gleby i ziemi,

3.5. w rejonie stawów hodowlanych, w ok. km 5+800, przewidzieć odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do rowu melioracyjnego, po ich wcześniejszym podczyszczeniu w separatorze substancji ropopochodnych,

3.6. przewidzieć dwa zbiorniki retencyjne:

- o objętości około 140 m³ w ok. km 0+220, strona lewa (wg. kilometrażu łącznika na węźle „Sosnówka”). Cała konstrukcja zbiornika z płyt betonowych, zbiornik szczelny.
- o objętości około 510 m³ w ok. km 10+160, strona prawa (wg. kilometrażu trasy głównej obwodnicy). Cała konstrukcja zbiornika z płyt betonowych, zbiornik szczelny,

3.7. wody opadowe i roztopowe odprowadzać w sposób podany poniżej:

- Kierunek Opole:
 - do kanalizacji deszczowej z następujących odcinków obwodnicy, km: 0+080 – 0+380, 1+300 – 1+930, 2+680 – 2+710, 3+960 – 7+980, 9+020 – 9+650, 10+600 - 10+700,

- do rowów drogowych z następujących odcinków obwodnicy, km: 0+000 – 0+080, 0+380 – 1+300, 1+930 – 2+680, 2+710 – 3+960, 7+980 – 9+020, 9+650 – 10+600, 10+700 – 11+485,
- Kierunek Nysa
 - do kanalizacji deszczowej z następujących odcinków obwodnicy, km: 0+060 – 0+300, 0+380 – 0+950, 1+300 – 3+620, 3+960 – 4+360, 5+100 – 6+190, 6+900 – 7+710, 8+620 – 8+700, 9+020 – 9+650, 10+600 – 10+750,
 - do rowów drogowych z następujących odcinków obwodnicy, km: 0+000 – 0+060, 0+300 – 0+380, 0+950 – 1+300, 3+620 – 3+960, 4+360 – 5+100, 6+190 – 6+900, 7+710 – 8+620, 8+700 – 9+020, 9+650 – 10+600, 10+750 – 11+485,

3.8. dla potrzeb migracji dużych ssaków zaprojektować obustronne ekrany przeciwlśnieniowe o wys. 2,20 m dla obiektów WGP-1 (1+388) oraz MGP-7 (5+812) na całej długości obiektu oraz min. 50 m od jego krawędzi w każdą stronę,

3.9. przy przejściach dla zwierząt należy wykonać:

3.9.1. obustronne ogrodzenia naprowadzające płazy w następujących lokalizacjach:

- od km 1+320 do km 2+050,
- od km 4+069 do km 4+269,
- od km 5+400 do km 6+600,
- od km 10+100 do km 11+485,
- od km 0+000 do km 0+800 (DW435).

Ogrodzenia wykonać ze szczelnie zamontowanych elementów pełnych, betonowych lub paneli z tworzyw sztucznych. Część nadziemną ogrodzenia zaprojektować o wysokości nie mniejszej niż 50 cm od powierzchni terenu. Ogrodzenie wykonać jako wkopane w grunt na głębokość minimum 10 cm, z górną krawędzią odgiętą pod kątem 45-90°, w kierunku otaczającego terenu, w celu utworzenia daszku o szerokości minimum 10 cm. Zakończenie ogrodzenia wykonać w kształcie litery „U”, co spowoduje zawracanie przemieszczających się wzdłuż niego zwierząt i ich ponowne nakierowywanie na przejście,

3.9.2. obustronne ogrodzenie drogowe dla dużych zwierząt w następujących lokalizacjach:

- od km 1+160 do km 2+080,
- od km 3+930 do km 4+410,
- od km 5+400 do km 6+600,
- od km 8+500 do km 11+485.

Ogrodzenia wykonać z siatki stalowej, zabezpieczonej antykorozyjnie. Nominalna wysokość ogrodzenia części nadziemnej to 240 cm. Siatka powinna być wkopana pod powierzchnię gruntu na głębokość min. 10 cm. Siatka musi posiadać zmienną wielkość oczek przy maksymalnych dopuszczalnych wymiarach: do wys. 100 cm – oczka 5 × 15 cm; wys. > 100 cm – oczka 15 × 15 cm. Ogrodzenie musi posiadać stałe, szczelne połączenie ze ścianami przyczółków przejść dolnych. W miejscach przekraczania otwartych rowów należy zapewnić szczelność w całym przekroju koryta przez wprowadzenie odpowiednich rozwiązań dogęszczających, odpornych na uszkodzenia

w wyniku naporu wody. Ogrodzenia należy prowadzić w planie wzdłuż długich odcinków prostych i unikać pojedynczych załamania przebiegu $>15^\circ$,

3.9.3. wygradzenie zbiorników retencyjnych:

Zaprojektować ogrodzenie drogowe o wysokości min. 2,2 m wraz z jednoczesnym zabezpieczeniem odcinka jezdni drogi głównej przed dostępem małych zwierząt, w tym płazów, poprzez zastosowanie odpowiedniego ogrodzenia ochronnego na wysokości zbiornika oraz na odcinku 100 m przed i za zbiornikiem.

4) punkt III otrzymuje brzmienie:

III. Nakładam obowiązek przedstawienia analizy porealizacyjnej i monitoringu porealizacyjnego:

1. Analizę należy sporządzić w zakresie:

1.1. oceny skuteczności ekranów akustycznych planowanych w celu ochrony klimatu akustycznego na terenach prawnie chronionych przed hałasem.

Analiza powinna być oparta o:

- a) wyniki pomiarów hałasu w środowisku, przeprowadzone przy zabudowie chronionej zlokalizowanej w punktach wskazanych poniżej:

Nr punktu.	Kondygnacja	Współrzędne		Strona drogi	Kilometraż drogi
		X [m]	Y [m]		
PDH01	Parter	6477525	5613109	lewa	10+831
PDH02	Parter	6476628	5611976	lewa	9+402
PDH03	Parter	6476637	5611962	lewa	9+394
PDH04	Parter	6476604	5611457	prawa	8+919
PDH05	Parter	6471280	5610304	lewa	1+639
PDH06	Parter	6470778	5610255	lewa	1+142
PDH07	Parter	6470567	5610108	lewa	0+903

- b) wyniki pomiarów na granicy terenów chronionych, w punktach wskazanych poniżej:

Punkt	Współrzędne		Strona drogi	Kilometraż drogi	Odległość punktu od drogi
	X [m]	Y [m]			
T01	6477564	5613118	lewa	10+862	74
T02	6477548	5613086	lewa	10+827	66
T03	6477507	5613040	lewa	10+765	69
T04	6476661	5611960	lewa	9+404	75
T05	6476685	5611921	lewa	9+383	35
T06	6476648	5611894	lewa	9+343	54
T07	6476585	5611436	prawa	8+892	58
T08	6474118	5609324	lewa	4+806	110
T09	6471295	5610295	lewa	1+652	29
T10	6470751	5610202	lewa	1+102	80
T11	6470651	5610133	lewa	0+988	39
T12	6470614	5610105	lewa	0+946	23
T13	6470577	5610096	lewa	0+909	25

1.2. oceny skuteczności zastosowanych urządzeń podczyszczających wody opadowe i roztopowe odprowadzane z terenu nawierzchni jezdni obwodnicy. Analiza winna być oparta o wyniki badań tych wód w zakresie zawiesiny i substancji ropopochodnych.

1.3. analizę wykonać dwukrotnie, w terminie 18 miesięcy od dnia oddania do użytkowania:

- a) I etapu przedsięwzięcia;
- b) II etapu przedsięwzięcia;

2. analizę, w zakresie wskazanym powyżej, przedstawić Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Opolu oraz Staroście Opolskiemu w terminie 30 dni od jej wykonania,

3. przez okres pięciu lat (w I, III i V roku), począwszy od momentu oddania inwestycji do użytku, należy prowadzić monitoring środowiska przyrodniczego w następującym zakresie:

3.1. ocena skuteczności i intensywności użytkowania przejść dla zwierząt:

- metodyka: identyfikacja gatunków oraz określenie ich liczebności i kierunków przemieszczania w trakcie tropień na całej powierzchni przejść oraz w bezpośrednim otoczeniu obiektów (w promieniu 50 m); dodatkowa identyfikacja wszelkich śladów obecności zwierząt z oznaczaniem gatunków w oparciu o odchody, ślady uszkodzenia roślinności, ścieżki migracji, nory etc.; pasy piaszczyste należy wykonać z mieszanki drobno- i średnioziarnistego, ostrego piasku, zapewniającego czytelność tropów kluczowych gatunków; pasy zlokalizowane w centralnej części obiektów, na całej szerokości stref przeznaczonych dla zwierząt, min. szerokość pasa 2 m, grubość warstwy min. 8 cm;
- harmonogram:
 - kontrole co 30 dni przez okres całego roku; każda kontrola składa się z wizyty wstępnej (w trakcie której należy zatrzeć wszelkie ślady obecności zwierząt) i kontroli właściwej, przeprowadzonej po 5-7 dniach (w trakcie której następuje identyfikacja śladów obecności zwierząt);
 - dodatkowe kontrole (sesje specjalne) co 7 dni w okresie wiosennym (15.III-15.V) oraz jesiennym (15.IX-15.XI) - po każdej kontroli należy zatrzeć wszelkie ślady obecności zwierząt;
 - sesje zimowe - w przypadku korzystnych warunków do prowadzenia tropień na śniegu, identyfikacja tropów zwierząt w bezpośrednim otoczeniu obiektu (w strefach naprowadzania do przejść z zalegającą pokrywą śnieżną) przeprowadzona najwcześniej po 3 dniach od ustania opadów i następnie powtarzana co 7 dni – w okresie gdy pokrywa pozwala na odczyt tropów; identyfikację należy przeprowadzić na transektach przecinających strefy naprowadzania zwierząt, zlokalizowanych możliwie najbliżej krawędzi przejść; po każdej kontroli tropy należy zatrzeć w pasie objętym kontrolą,

3.2. ocena stanu technicznego, drożności i zagospodarowania przejść (wszystkie przejścia):

- metodyka: ekspercka ocena stanu technicznego i środowiskowych uwarunkowań przejścia - na podstawie obserwacji terenowych, z uwzględnieniem: oceny udatności i stanu rozwoju roślinności naprowadzającej i osłonowej, oceny stanu i skuteczności dodatkowych struktur

naprowadzających i siedliskotwórczych (karpy, głazy) oraz stanu zabezpieczeń (szczelność ogrodzeń, zabezpieczenia przed przejazdami); identyfikacja śladów niepożądanego aktywności ludzi (przejazdy, piesi, aktywność rekreacyjna) w strefach przeznaczonych dla zwierząt, wraz z oceną jej intensywności i wskazaniem możliwości ew. ograniczania;

- harmonogram: ocena udatności nasadzeń - przeprowadzona 1 raz w roku w szczycie sezonu wegetacyjnego (VI-VIII); ocena pozostałych elementów - na podstawie informacji uzyskanych w trakcie bieżących kontroli przejścia - z podsumowaniem dla każdego roku, w trakcie opracowywania raportów merytorycznych,

3.3. monitoring herpetologiczny:

- kontrola szczelności systemu odwodnienia, zabezpieczenia przed wpadaniem zwierząt oraz skuteczności urządzeń uciezkowych prowadzić co miesiąc w okresie od marca do listopada, w tym od 15 marca do 15 kwietnia kontrolę prowadzić raz w tygodniu;
- kontrola drożności obiektów i urządzeń przystosowanych do pełnienia funkcji przejścia dla zwierząt. W ramach kontroli należy usuwać obcy materiał blokujący światła obiektów 3 razy w roku w okresie wiosennym (marzec - kwiecień), letnim (maj - czerwiec) i jesiennym (wrzesień - październik);
- kontrola szczelności ogrodzeń ochronno-naprowadzających. Kontrolę prowadzić 3 razy w roku: przed wiosennymi migracjami (luty - marzec), przed migracjami młodych osobników (koniec maja - początek czerwca), przed migracjami jesiennymi (sierpień); podjęcie natychmiastowych działań zaradczych dla wszystkich stwierdzonych uszkodzeń;
- ocena skuteczności i intensywności użytkowania przejść dla płazów:
 - metodyka: identyfikacja gatunków oraz określenie ich liczebności i kierunków przemieszczania w trakcie bezpośrednich obserwacji; piesza kontrola wygrodzeń herpetologicznych, notowanie wszelkich uszkodzeń bądź błędów konstrukcyjnych i montażowych wygrodzeń umożliwiających przedostanie się płazów w rejon drogi. Należy prowadzić kontrole w zakresie ich szczelności - połączeń z obiektami inżynierskimi, stabilności konstrukcji oraz szczelności przy powierzchni gruntu;
 - harmonogram: po oddaniu drogi do eksploatacji kontrole codzienne, w porze wieczornej i nocnej, przez cały okres trwania sezonowych migracji wiosennych wszystkich gatunków potwierdzonych w otoczeniu przejścia; początek migracji należy wyznaczyć przez prowadzenie wstępnych obserwacji warunków pogodowych i przebiegu hibernacji.

3.4. monitoring chiropterologiczny:

- w ramach monitoringu nietoperzy należy prowadzić ocenę intensywności i kierunków przelotów nietoperzy w celu: określenia kierunków przelotów nad drogą, zidentyfikowania miejsc powodujących płoszenie nietoperzy, zidentyfikowania elementów przyciągających nietoperze i ocenić, czy jest to: pożądane (np. przejścia dla zwierząt), niepożądane (powodujące zauważalną śmiertelność), neutralne (niepowodujące śmiertelności);
- harmonogram: monitoring przelotów nietoperzy w okresie migracji wiosennych (początek kwietnia, 4-godzinne kontrole raz w tygodniu) i jesiennych (2ga połowa września,

4-godzinne kontrole raz w tygodniu i 1 kontrola całonocna) oraz w okresie rozrodu (czerwiec - sierpień, 4-godzinne kontrole raz w tygodniu),

3.5. monitoringu śmiertelności zwierząt:

3.5.1. monitoring chiropterologiczny:

- badania śmiertelności nietoperzy w wyniku kolizji z pojazdami. Kontrole należy prowadzić na całym przebiegu drogi w okresie pohibernacyjnym (minimum raz na tydzień od połowy marca do połowy listopada). Przebieg kontroli: piesze przejście w odstępach co najwyżej 7 dni po zewnętrznym skraju obu jezdni, w trakcie którego należy notować wszystkie martwe nietoperze znalezione na jezdni, na środkowym pasie rozdzielającym jezdnie, w rynienkach odprowadzających wodę, na pokrytych żwirem poboczach oraz w roślinności poza poboczami;

3.5.2. monitoring płazów i gadów:

- określenie śmiertelności płazów i gadów w wyniku kolizji z pojazdami oraz w wyniku uwięzienia w urządzeniach odwodnieniowych drogi lub innych tego typu obiektach (np. zbiornikach retencyjnych);
- harmonogram: w terminie wiosennych migracji, tj. 1 marca - 30 maja, uzależniając rozpoczęcie monitoringu od momentu uaktywnienia się płazów (co 1-2 dni, z preferencją dni/nocy deszczowych) oraz jesiennych migracji, tj. w terminie 1 września – 15 października, z preferencją okresów ciepłych i deszczowych (10-15 kontroli),

3.5.3. monitoring śmiertelności ssaków, z wyjątkiem nietoperzy, na podstawie zgłaszanych zdarzeń drogowych z dzikimi zwierzętami,

4. monitoring udatności nasadzeń należy prowadzić przez okres 4 lat licząc od terminu założenia zadrzewień z częstotliwością 1 raz w roku, w szczycie sezonu wegetacyjnego (VI-VIII). Wprowadzoną roślinność (nasadzenia izolacyjne, nasadzenia o funkcji krajobrazowej, nasadzenia naprowadzające i maskujące na przejściach i dojeżdżalniach do przejść) należy utrzymywać i pielęgnować poprzez: podlewanie, nawożenie, formowanie korony, usuwanie roślinności ograniczającej ich rozwój, zabezpieczanie przed uszkodzeniami mechanicznymi i uszkodzeniami powodowanymi przez zwierzęta (poprzez palikowanie nasadzeń), zaś w przypadku stwierdzenia wypadnięcia nasadzonych drzew i krzewów dosadzić nowe rośliny tych samych gatunków,

5. monitoring porealizacyjny w zakresie oceny stanu technicznego, drożności i zagospodarowania przejść (wszystkie przejścia) oraz szczelności wygrodzeń ochronno-naprowadzających i szczelności zabezpieczeń systemu odwodnienia należy prowadzić 2 razy w roku w okresie wiosennym (marzec - kwiecień), i jesiennym (wrzesień – październik) przez cały okres eksploatacji drogi. W przypadku stwierdzenia nieszczelności wygrodzeń, uszkodzeń obiektu, uszkodzeń drzew i krzewów, występowania śmieci, śladów obecności ludzi i innych barier utrudniających zwierzętom swobodną migrację należy niezwłocznie podjąć działania zmierzające do wykonania remontów, zebrania śmieci i usunięcia barier dla zwierząt,

6. wyniki monitoringu porealizacyjnego wymienione w punkcie III.3 przekazywać do Regionalnego

Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu oraz Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska najpóźniej na 3 miesiące po zakończonym rocznym okresie monitoringu.

5) Załącznik nr 1 – charakterystyka przedsięwzięcia, otrzymuje brzmienie:

Planowana inwestycja, realizowana w wariantcie IVB, polegać będzie na budowie obwodnicy miasta Niemodlin w ciągu drogi krajowej nr 46 (DK46) relacji Kielce-Częstochowa-Opole-Nysa-Kłodzko. Projektowana obwodnica zlokalizowana będzie na terenie województwa opolskiego, w powiecie opolskim. Zdecydowana większość obwodnicy przebiegać będzie w granicach administracyjnych miasta Niemodlin oraz gminy Niemodlin. Jedynie niewielkie fragmenty obwodnicy przebiegać będą na terenie gminy Dąbrowa lub Tułowice. Odcinek DK46 objęty opracowaniem rozpoczyna się w km 79+000,00 istniejącej DK46. Natomiast koniec analizowanego odcinka ma miejsce w km 88+765,00 istniejącej DK46. Długość projektowanej trasy wyniesie około 11,5 km.

Poza budową drogi, zakres inwestycji obejmie również budowę obiektów mostowych, wycinkę zieleni. Ponadto inwestycja obejmować będzie przebudowę kilku istniejących fragmentów dróg w miejscach projektowanych węzłów drogowych, przejść pod i nad projektowaną obwodnicą oraz budowę dróg dojazdowych, w celu zapewnienia sprawnego funkcjonowania przyległych terenów pod względem komunikacyjnym. W ramach przedsięwzięcia planuje się również przebudowę gazociągu wysokiego ciśnienia, sieci energetycznych w tym wysokiego napięcia (110 kV i 220 kV), wodociągów (sieci rozdzielczych), sieci drenarskich oraz budowę kanalizacji deszczowej.

Parametry projektowanej obwodnicy:

- klasa drogi GP 2/2 (dwie jezdnie - po dwa pasy ruchu w każdym kierunku),
- prędkość projektowa na całej długości 80 km/h,
- szerokość pasa ruchu 3,5 m.

Powyższe parametry są rozwiązaniem docelowym projektowanej obwodnicy, realizacja obwodnicy będzie przebiegać etapowo:

- etap I - budowa drogi klasy GP 2/2 - lokalnie na odcinku od km 0+480 do km 4+830 przekrój 2+1,
- etap II - dobudowa drugiego pasa we wcześniejszych lokalizacjach przekroju 2+1.

W ramach realizacji II etapu przedsięwzięcia nie przewiduje się żadnej ingerencji w obiekty, które powstaną w ramach realizacji I etapu przedsięwzięcia, tj. między innymi: obiekty mostowe, przebudowane odcinki istniejących dróg w miejscach projektowanych węzłów drogowych, przejścia pod i nad projektowaną obwodnicą oraz drogi dojazdowe wybudowane, w celu zapewnienia sprawnego funkcjonowania przyległych terenów pod względem komunikacyjnym. Poszerzeniem o dodatkowy pas zostaną objęte jedynie odcinki jezdni wyposażone w jeden pas.

Parametry dróg dojazdowych oraz przebudowywanych fragmentów innych dróg:

- Drogi wojewódzkie klasy G oraz starodroża DK 46:
 - Klasa drogi G,
 - Prędkość projektowa 70 km/h,
 - Nośność 115 kN/oś,

- Szerokość jezdni 7,0 m.
- Drogi powiatowe klasy Z:
 - Klasa drogi – Z,
 - Prędkość projektowa - 60 km/h (50 km/h - DP1516O),
 - Nośność-100 kN/oś,
 - Szerokość jezdni - 6,0 m.
- Drogi gminne klasy L:
 - Klasa drogi – L,
 - Prędkość projektowa - 40 km/h,
 - Nośność - 80 kN/oś,
 - Szerokość jezdni - 5,50 m,
 - Drogi dojazdowe klasy D.
- Klasa drogi - D
 - Prędkość projektowa - 30 km/h,
 - Nośność - 80 kN/oś,
 - Szerokość jezdni - 3,5 m (z mijankami) oraz 5,0 m.

Nośność dróg klasy GP, G wyniesie 115 kN/oś, natomiast nośność dróg niższych klas technicznych wyniesie 100 kN/oś (kl. Z) i 80 kN/oś (kl. L i D). Maksymalne pochylenie niwelety wynosi 3% (w rejonie Brzęczkowic), a minimalne 0,3% w rejonie zbiorników wodnych na końcu projektowanego odcinka obwodnicy. Minimalne promienie łuków pionowych wklęsłych drogi DK46 wynoszą 4500 m, zaś minimalne promienie łuków pionowych wypukłych wynoszą 4500 m.

Zaprojektowano następujące konstrukcje nawierzchni:

- droga krajowa nr 46 (obwodnica) - nawierzchnia z mieszanki grysowo-mastyksowej SMA,
- droga klasy G 1/2 - nawierzchnia z mieszanki grysowo-mastyksowej SMA,
- droga klasy Z oraz łącznice i jezdnie zbierająco-rozprowadzające - nawierzchnia z mieszanki grysowo-mastyksowej SMA,
- droga klasy L - nawierzchnia z betonu asfaltowego,
- droga klasy D - nawierzchnia z betonu asfaltowego/kruszywa.

Trasa została zaprojektowana tak, by maksymalnie wkomponować się w otaczający krajobraz, zachowując przy tym zgodność przepisów co do pochyłeń podłużnych i poprzecznych, związanych z lokalizacją węzłów drogowych oraz istniejącej sieci drogowej po obu stronach obwodnicy. Konstrukcję jezdni obwodnicy przewidziano jak dla ruchu ciężkiego.

W celu przeprowadzenia trasy nad rzekami i innymi ciekami oraz bezkolizyjnego przeprowadzenia trasy w stosunku do innych tras komunikacyjnych przewiduje się budowę obiektów inżynierskich i urządzeń związanych z realizacją trasy. Będą to:

- obiekty mostowe,
- zabezpieczenia akustyczne,
- przepusty pod drogą - przepusty do przeprowadzenia wód pod jezdnią.

W ramach inwestycji przewiduje się budowę:

- wiaduktów nad obwodnicą w ciągu dróg poprzecznych, oznaczonych jako WD,

- wiaduktów w ciągu obwodnicy, oznaczonych jako WGP,
- mostów w ciągu obwodnicy, oznaczonych jako MGP,
- mostów w ciągu innych dróg niż obwodnica, oznaczonych jako MD.

Przewidywane parametry projektowanych obiektów:

Lp.	Oznaczenie obiektu	Kilometraż (zaokrąglono do pełnych metrów)	Długość (zaokrąglono do pełnych metrów)	Szerokość (zaokrąglono do pełnych metrów)
-	-	[km]	[m]	[m]
1	WGP-1	1+388	28	18
2	MGP-2	1+845	6	27
3	MD-3	0+688 DD2	6	8
4	WD-4	2+701	31	12
5	MGP-5	4+160	24	18
6	WGP-6	5+376	24	28
7	MGP-7	5+812	296	25
8	WGP-8	7+090	57	23
9	WD-9	8+124	44	11
10	WGP-10	9+294	22	24
11	WGP-11	9+555	12	25
12	WD-12	9+948	41	18
13	MGP-13	10+646	7	31
14	MD-14	0+820 DD17	6	11
15	WD-15	11+108	54	13
16	MGP-16	11+416	5	31
17	MD-17	0+248 DW435	7	26
18	MD-18	0+772 DW435	5	14

Projektowana obwodnica swym przebiegiem będzie przecinała następujące ciągi komunikacyjne o znaczeniu krajowym, wojewódzkim i powiatowym:

- droga wojewódzka DW 385 (przecięcie projektowanej obwodnicy i drogi DW 385 po wybudowaniu obwodnicy będzie na skrzyżowaniu typu rondo „Brzęczkowice”),
- droga powiatowa DP 15150,
- droga wojewódzka DW 405,
- droga powiatowa DP 15160,
- droga powiatowa DP 15120,
- droga wojewódzka DW 435.

W ramach obwodnicy Niemodlina przewiduje się realizację niżej wymienionych odcinków dróg dojazdowych/serwisowych:

DD 1 (0+060 - 0+680)	DD 2 (1+160 - 1+950)	DD 3(1+400)
DD 4 (0+970 - 1+460)	DD 5 (2+340 - 2+680)	DD 6 (4+170 - 4+640)
DD 6 (4+170 - 4+950)	DD 7 (4+860 - 5+100)	DD 8 (5+390 - 5+820)
DD 9 (5+400 - 5+520)	DD 10(6+080 - 6+250)	DD 11 (7+130 - 7+550)
DD 12(7+100 - 7+520)	DD 13(8+120 - 8+860)	DD 14(8+320 - 8+810)
DD 15(0+430 - 0+660)	DD 16 (10+020 - 10+140)	DD 17(9+880 - 10+800)
DD 18(0+140 - 0+320)	DD 19 (11+100 - 11+430)	

Ścieżki pieszo-rowerowe projektuje się w ramach przebudowy dróg niższych kategorii

w zakresie:

- obręb ronda w Brzęczkowicach (wzdłuż starodroża DK 46, wzdłuż DW 385 i na rondzie) o długości około 670 m,
- wzdłuż przebudowywanej DP 15150 o długości około 530 m,
- wzdłuż przebudowywanej DW 405 o długości około 616 m,
- wzdłuż przebudowywanej drogi gminnej DG01 o długości około 430 m,
- wzdłuż starodroża DK 46 w obrębie ronda „Sosnówka” o długości około 300 m.

Sumaryczna powierzchnia stanowisk dla pojazdów inspekcji transportu wynosić będzie ok. 1530 m².

Prace przygotowawcze polegające na wycince drzew i krzewów będą prowadzone na niżej wskazanych działkach:

- 173/8, 173/11, 272/5, 179, 183/1, 183/3, 274 - obręb Michałowek,
- 250/3, 18/4, 18/5, 250/2 - obręb Sady,
- 253, 254/4 - obręb Wydrowice,
- 176/4 - obręb Prądy.

W ramach przedsięwzięcia przewiduje się również przebudowę:

- linii 110 kV relacji Gracze-Tułowice w sekcji nr 40-44,
- linii 220 kV relacji Ząbkowice-Groszowice w sekcji nr 160-168 i 175-185,
- wodociągów magistralnych na długości łącznie około 950 m,
- gazociągu wysokiego ciśnienia na długości około 171 m,
- sieci NN i SN,
- sieci teletechnicznych.

Ponadto realizacja inwestycji będzie wymagała:

- zmiany przebiegu koryta rzeki Ścinawy Niemodlińskiej na odcinku długości około 130 m z umocnieniem skarp do wysokości 2,0 m płytami typu IOMB zabezpieczonych palikami drewnianymi na długości 60 m bezpośrednio pod projektowanym obiektem, szerokość dna min. 4,0 m, nachylenie skarp 1:1,5,
- odcinkowej konserwacji Kanału Wydrowickiego na długości około 70 m z umocnieniem skarp płytami typu IOMB zabezpieczonymi palikami drewnianymi, szerokość dna min. 1,6 m, nachylenie skarp 1:1,5,
- odcinkowej konserwacji i pogłębienia Kanału Gościejowickiego na długości około 316 m z umocnieniem skarp płytami typu IOMB zabezpieczonymi palikami drewnianymi, szerokość dna 0,5 m, nachylenie skarp 1:1,5,
- zmiany przebiegu i odcinkowej konserwacji rowu Wytoka na długości około 190 m z umocnieniem skarp płytami typu IOMB zabezpieczonymi palikami drewnianymi, szerokość dna 2,6 m, nachylenie skarp 1:1,5,
- konserwacji istniejących i budowy nowych rowów melioracyjnych o łącznej długości około 4200 m, szerokość dna zmienna min. 0,4 m, nachylenie skarp 1:1,5. Rowy melioracyjne będą lokalnie (w miejscach najbardziej narażonych na rozmycie) umocnione płytami typu IOMB zabezpieczonymi palikami drewnianymi.

Ponadto przewiduje się miejsca lokalizacji parkingów dla podróżnych w następujących miejscach:

- w kierunku Nysy: w km 8+200 - 8+450,
- w kierunku Opola: w km 8+200 - 8+400.

Z łącznej powierzchni parkingów wynoszącej ok. 7 ha powierzchnia stanowisk dla pojazdów inspekcji transportu zajmie około 1530 m².

Uzasadnienie

Decyzją z dnia 8 września 2010 r., znak: RDOŚ-16-WOOS-6613-026/9/10/mw, RDOŚ w Opolu określił środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia pn. *Budowa obwodnicy m. Niemodlin w ciągu drogi krajowej nr 46 Kłodzko-Nysa-Opole-Częstochowa-Szczekociny*, w wariantcie IVB. Po rozpatrzeniu wniosku Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad, dalej GDDKiA, z dnia 7 grudnia 2018 r., uzupełnionego pismem z dnia 7 lutego 2019 r., RDOŚ w Opolu decyzją z dnia 27 marca 2019 r., znak: WOOS.420.2.3.2018.ES.20, zmienił ww. decyzję.

Pismem z dnia 24 kwietnia 2019 r. Stowarzyszenie wniosło odwołanie od decyzji zmieniającej z dnia 27 marca 2019 r., które zostało uzupełnione pismem z dnia 30 kwietnia 2021 r. Postanowieniem z dnia 29 sierpnia 2019 r., znak: DOOS-WDS/ZIL.420.149.2019.MD, Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, dalej GDOŚ, stwierdził uchybienie terminu do wniesienia ww. odwołania. Na powyższe orzeczenie w dniu 16 października 2019 r. Stowarzyszenie wniosło skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, dalej WSA w Warszawie. WSA w Warszawie wyrokiem z dnia 6 lutego 2020 r., sygn. akt IV SA/Wa 2785/19, który stał się prawomocny w dniu 13 czerwca 2020 r., uchylił ww. postanowienie GDOŚ, stwierdzając że odwołanie Stowarzyszenia z dnia 24 kwietnia 2019 r. zostało złożone w ustawowym terminie. GDOŚ, kierując się wytycznymi zawartymi w ww. orzeczeniu WSA w Warszawie, ponownie przeprowadził postępowanie odwoławcze od decyzji RDOŚ w Opolu z dnia 27 marca 2019 r.

W odwołaniu Stowarzyszenie zarzuciło RDOŚ w Opolu naruszenie:

- art. 81 ust. 2 *ustawy oos* w związku z art. 33 ust. 1 pkt 1-3, art. 34 ust. 1 i art. 5 pkt 1 lit. d *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* (w brzmieniu obowiązującym w dacie wydania decyzji z dnia 27 marca 2019 r., tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 1614, ze zm.), poprzez niewłaściwe uznanie, że przedsięwzięcie nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000 Bory Niemodlińskie PLH160005,
- art. 66 ust. 1 pkt 2 lit. a, pkt 6a lit. e, pkt 8 oraz pkt 9 *ustawy oos*, poprzez niewłaściwą i niewystarczającą analizę wpływu inwestycji na korytarze ekologiczne oraz określenie działań minimalizujących niezapewniających zachowania ich ciągłości,
- art. 81 ust. 2 *ustawy oos* w związku z art. 33 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz art. 34 ust. 1 *ustawy o ochronie przyrody*, poprzez błędne uznanie, że przedsięwzięcie nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na nocka dużego - przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 Bory Niemodlińskie, a także na gatunki nietoperzy wymienione w załączniku IV Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, dalej Dyrektywa Siedliskowa (karliki - wszystkie gatunki, borowce wielkie, nocki

- Natterera i mroczki późne), pomimo likwidacji ich szlaku migracji umożliwiającego przelot na żerowiska we wskazanym obszarze Natura 2000,
- art. 66 ust. 1 pkt 9 *ustawy o oś* w związku z art. 75 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – *Prawo ochrony środowiska* (w brzmieniu obowiązującym w dacie wydania decyzji z dnia 27 marca 2019 r., tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 799 ze zm.), *poprzez brak opisu, zaplanowania i oceny skuteczności działań kompensacyjnych, w szczególności w zakresie siedlisk przyrodniczych,*
 - art. 82 ust. 1 pkt 5 *ustawy o oś*, poprzez nienałożenie obowiązku analizy porealizacyjnej w zakresie monitoringu śmiertelności płazów i ssaków, w tym nietoperzy,
 - art. 82 ust. 1 pkt 4 w związku z art. 82 ust. 2 pkt 3 *ustawy o oś*, *poprzez nienałożenie obowiązku przeprowadzenia ponownej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji, o której mowa w art. 72 ust. 1 pkt 10, pomimo istnienia możliwości oddziaływania przedsięwzięcia na obszary wymagające specjalnej ochrony ze względu na występowanie gatunków roślin i zwierząt lub ich siedlisk lub siedlisk przyrodniczych objętych ochroną, w tym obszary Natura 2000 Bory Niemodlińskie,*
 - art. 62 ust. 2 w związku z art. 66 ust. 1 pkt 3b i pkt 8 *ustawy o oś*, *poprzez niewłaściwe zastosowanie i stwierdzenie, że oddziaływania skumulowane przedsięwzięcia (z innymi realizowanymi, zrealizowanymi lub planowanymi przedsięwzięciami), występujące w przedmiotowej sprawie - nie uzasadniają wniosku o znaczącym negatywnym oddziaływaniu na obszar Natura 2000 Bory Niemodlińskie (w szczególności w odniesieniu do integralności i spójności tego obszaru), a także brak opisu i analizy oddziaływań skumulowanych na korytarze ekologiczne i szlaki migracji zwierząt,*
 - art. 66 ust. 1 pkt 1-20 *ustawy o oś* w związku z art. 7 i art. 77 § 1 *Kpa*, poprzez przeprowadzenie postępowania w oparciu o niekompletny raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, *który nie obejmuje całości zmienionego przedsięwzięcia, a analizuje praktycznie wyłączenie zmiany w stosunku do pierwotnego przedsięwzięcia, co w szczególności jest widoczne w zakresie braku przeprowadzenia analizy wariantowej przedsięwzięcia,*
 - art. 80 w związku z art. 75 § 1 *Kpa*, poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę materiału dowodowego, w szczególności poprzez zignorowanie wskazań raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko oraz oświadczenia herpetologa z dnia 9 marca 2019 r., wskazujących zalecany do wykonania zakres budowy przejść dla płazów,
 - art. 7 w związku z art. 77 § 1 i art. 107 § 3 *Kpa*, poprzez brak dokładnego i wyczerpującego zbadania okoliczności przedmiotowej sprawy (w szczególności negatywnego wpływu na obszar Natura 2000 Bory Niemodlińskie) oraz zebrania i rozpatrzenia materiału dowodowego w sprawie, powielenie twierdzeń zawartych w raporcie oraz pominięcie uwag i wniosków Stowarzyszenia złożonych w toku prowadzonego postępowania,
 - art. 107 § 3 *Kpa*, poprzez niewskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, a tym samym brak prawidłowej i wyczerpującej oceny materiału dowodowego,
 - art. 108 § 1 *Kpa*, poprzez niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że w przedmiotowej sprawie zaistniały przesłanki nadania zaskarżonej decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności.

Stowarzyszenie wniosło o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości i wydanie decyzji odmawiającej zgody na realizację przedsięwzięcia, ewentualnie o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia organowi pierwszej instancji.

Jednocześnie na podstawie art. 136 *Kpa* Stowarzyszenie wniosło o *przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego herpetologa na okoliczność wpływu przedsięwzięcia na płazy, konieczności budowy przejść dla płazów, a także na okoliczność stworzenia przez planowane przedsięwzięcie w zaakceptowanej postaci istotnej bariery migracyjnej dla płazów.*

Stowarzyszenie uczestniczyło w postępowaniu pierwszoinstancyjnym na prawach strony, zgodnie z art. 44 ust. 1 *ustawy ooś.*

W toku postępowania GDOŚ ustalił i zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 2 przepis pierwszy *Kpa* organ odwoławczy może uchylić zaskarżoną decyzję w całości albo w części i w tym zakresie orzec co do istoty sprawy. Uchylenie decyzji w oparciu o ten przepis będzie miało miejsce wówczas, gdy w wyniku ponownego rozpoznania sprawy rozstrzygnięcie merytoryczne organu odwoławczego jest niezgodne z rozstrzygnięciem organu pierwszej instancji. Organ administracji, wydając w postępowaniu odwoławczym decyzję uchylającą zaskarżoną decyzję i orzekając co do istoty sprawy, zajmuje stanowisko, że rozstrzygnięcie organu pierwszej instancji jest nieprawidłowe z uwagi na niezgodność z przepisami prawa lub z punktu widzenia celowości podjętego rozstrzygnięcia. *Niezgodność z przepisami prawa to niezgodność z przepisami prawa materialnego lub przepisami prawa procesowego przez ich rażące naruszenie lub ich wadliwą wykładnię* (B. Adamiak, J. Borkowski, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2021, str. 849). Z sytuacją taką mamy do czynienia w odniesieniu do całej decyzji RDOŚ w Opolu z dnia 27 marca 2019 r.

Stosownie do art. 16 § 1 *Kpa*, który wyraża zasadę trwałości decyzji ostatecznych, uchylenie lub zmiana decyzji ostatecznych, stwierdzenie ich nieważności oraz wznowienie postępowania może nastąpić tylko w przypadkach ściśle określonych w tej ustawie. Jednym z takich przypadków jest instytucja zmiany decyzji ostatecznej, wyrażona w art. 155 *Kpa*, zgodnie z którą decyzja ostateczna, na mocy której strona nabyła prawo, może być w każdym czasie za zgodą strony uchylona lub zmieniona przez organ administracji publicznej, który ją wydał, jeżeli przepisy szczególne nie sprzeciwiają się uchyleniu lub zmianie takiej decyzji i przemawia za tym interes społeczny lub słuszny interes strony. Oznacza to, że aby doszło do wzruszenia decyzji w trybie jej zmiany, spełnione muszą zostać następujące przesłanki: 1) musi to być decyzja ostateczna; 2) decyzja ta musi tworzyć prawa nabyte; 3) brak jest przepisów szczególnych, które uniemożliwiają zmianę decyzji; 4) za jej zmianą przemawia interes społeczny lub słuszny interes strony; 5) strony postępowania muszą wyrazić zgodę na zmianę decyzji.

W świetle art. 155 *Kpa* organem właściwym do zmiany decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest organ, który wydał decyzję ostateczną, a zatem w przedmiotowej sprawie organem właściwym był RDOŚ w Opolu.

Decyzja RDOŚ w Opolu z dnia 8 września 2010 r., w dniu złożenia wniosku o jej zmianę, była decyzją ostateczną, co oznacza, iż w przedmiotowej sprawie pierwsza spośród wyżej wymienionych przesłanek została spełniona.

Oceniając to, czy na mocy przedmiotowej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach którakolwiek ze stron postępowania nabyła prawo, wskazać należy, że zagadnienie nabycia praw z decyzji ostatecznej powinno być rozważane na płaszczyźnie materialnego prawa administracyjnego oraz prawa proceduralnego. Powyższe wynika z faktu, że decyzja administracyjna jako akt stosowania norm tego prawa, ustala konsekwencje norm prawa materialnego w sferze praw i obowiązków adresata tego aktu. Jeśli wziąć pod uwagę, iż zagadnienie nabycia praw z decyzji ostatecznej powinno być ocenione na płaszczyźnie przepisów proceduralnych, to również należy stwierdzić, iż objęta żądaniem strony decyzja jest źródłem prawa nabytego dla strony postępowania. Z powyższego wynika, że każdej ze stron postępowania przyznawane są określone uprawnienia lub nakładane obowiązki. Przyznanie jednej stronie uprawnienia, po stronie pozostałych rodzi obowiązek znoszenia tego uprawnienia, natomiast nałożenie obowiązku po stronie pozostałych rodzi uprawnienia do określonych zachowań. Mając na względzie, że decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach obejmuje zespół szczegółowo określonych obowiązków i uprawnień kierowanych do podmiotu planującego realizację zamierzenia inwestycyjnego, to akt ten stanowi tym samym źródło praw nabytych dla stron postępowania.

Z orzecnictwa sądów administracyjnych wynika, że decyzją, na mocy której strona nabyła prawo, jest jedynie tzw. decyzja konstytutywna, tj. tworząca nowe prawa lub obowiązki. Decyzje deklaratoryjne nie tworzą żadnych praw ani obowiązków, lecz potwierdzają jedynie, że obowiązki bądź uprawnienia (prawa) wynikają z ustawy lub innego aktu normatywnego (por. wyrok NSA z dnia 29 października 1999 r., sygn. akt I SA 2088/98; wyrok NSA z dnia 22 lipca 1998 r., sygn. akt I SA 154/98). W związku z powyższym decyzja nakładająca obowiązek może zostać uznana za decyzję, na podstawie której strona nabywa prawo. Zmiana takiej decyzji może bowiem powodować nałożenie obowiązku w większym wymiarze bądź na mniej korzystnych warunkach (np. zmiana terminu wykonania obowiązku), a tym samym pogorszyć sytuację prawną strony.

Przedstawione powyżej wyjaśnienia dotyczące stanu prawnego w niniejszej sprawie, w szczególności charakteru decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, jako aktu konstytutywnego, prowadzą do konstatacji, iż w przedmiotowym postępowaniu możliwe jest zastosowanie instytucji zmiany decyzji w oparciu o art. 155 *Kpa*.

W obowiązujących przepisach prawa brak jest przepisów szczególnych, które sprzeciwiałyby się zmianie decyzji RDOŚ w Opolu z dnia 8 września 2010 r.

Kolejną kwestią, która została poddana ocenie przez tutejszy organ, jest to, czy za uchYLENIEM lub zmianą decyzji przemawia interes społeczny lub słuszny interes strony. Analizując treść podania, w którym inwestor wskazuje na potrzebę zmiany sposobu rozwiązań technicznych planowanej inwestycji, należy uznać, iż wskazana przesłanka może być utożsamiana ze słusznym interesem strony.

Warto również podkreślić, iż wnioskodawcą w analizowanej sprawie jest GDDKiA, który jest centralnym organem administracji rządowej odpowiadającym za zarządzanie drogami krajowymi i realizację budżetu państwa w tym zakresie. Należy zatem uznać, iż w interesie społecznym jest, aby środki te były wydatkowane w sposób gospodarny. Dokonanie

uszczerłowieńia rozwiązań projektowych w projekcie budowlanym planowanego przedsięwzięcia ma na celu zapewnienie funkcjonalności i prawidłowego wykorzystania inwestycji zgodnie z jej przeznaczeniem. Przyczyni się to do racjonalnego wydatkowania środków publicznych, co jak najbardziej leży w ogólnie pojętym interesie społecznym.

Zgodnie z dyspozycją art. 87 *ustawy ooś* przepis art. 155 *Kpa* stosuje się odpowiednio, z zastrzeżeniem, że zgodę wyraża wyłącznie strona, która złożyła wniosek o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, lub podmiot, na którego została przeniesiona decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach. Mając na względzie, iż wnioskodawcą w zakresie zmiany ww. aktu administracyjnego jest inwestor, zgoda, o której mowa powyżej, jest utożsamiana z żądaniem wyrażonym we wniosku z dnia 7 grudnia 2018 r., uzupełnionym pismem z dnia 7 lutego 2019 r. Dodatkowo należy wskazać, iż GDOŚ pismami z dnia 19 marca 2021 r., znak: DOOŚ-WDŚ/ZIL.420.149.2019.MD.KM.aka.5, z dnia 28 kwietnia 2021 r., znak: DOOŚ-WDŚ/ZIL.420.149.2019.MD.KM.aka.12, z dnia 20 maja 2021 r., znak: DOOŚ-WDŚ/ZIL.420.149.2019.MD.KM.aka.14, zwrócił się do inwestora o wyjaśnienia i wyrażenie zgody na modyfikację wniosku o zmianę przedmiotowej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, która podyktowana była względami środowiskowymi. Pismami z dnia 12 kwietnia 2021 r., 12 maja 2021 r. oraz 28 maja 2021 r. GDDKiA zmienił zakres pierwotnego wniosku.

W świetle powyższych wyjaśnień należy zatem uznać, iż przesłanki, o których mowa w art. 155 *Kpa*, zostały w przedmiotowej sprawie spełnione.

Planowane przedsięwzięcie należy do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, wymienionych w § 2 ust. 1 pkt 32 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz. U. z 2016 r. poz. 71), a tym samym, na mocy art. 71 ust. 2 pkt 1 *ustawy ooś*, wymaga uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Organem właściwym do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla powyższego przedsięwzięcia, zgodnie z art. 75 ust. 1 pkt 1 lit. a *tiret* pierwsze *ustawy ooś*, jest RDOŚ w Opolu. Z kolei w świetle art. 155 *Kpa* organem właściwym do zmiany decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest organ, który wydał decyzję ostateczną, a zatem w przedmiotowej sprawie organem właściwym jest RDOŚ w Opolu.

Jak wynika natomiast z art. 127 § 2 *Kpa* w związku z art. 127 ust. 3 *ustawy ooś*, organem właściwym do rozpatrzenia odwołania od decyzji regionalnego dyrektora ochrony środowiska jest GDOŚ.

GDOŚ uwzględnił żądanie GDDKiA zawarte we wniosku z dnia 7 grudnia 2018 r. wraz z późniejszymi uzupełnieniami i zmienił:

- 1) punkt I.1 decyzji RDOŚ w Opolu z dnia 8 września 2010 r. oraz charakterystykę przedsięwzięcia, stanowiącą załącznik do powyższej decyzji. Z akt przedmiotowej sprawy wynika, że po wydaniu decyzji RDOŚ w Opolu z dnia 8 września 2010 r. w trakcie prac nad projektem budowlanym nastąpiło uszczerłowieńie rozwiązań projektowych, głównie geometrii węzła „Niemodlin”, lokalizacji ronda „Brzęczkowice”, niwelety drogi, lokalizacji obiektów inżynierskich, systemu odwodnienia, wyburzeń budynków, nośności drogi. Tym

samym wykonanie niektórych obowiązków nałożonych w powyższej decyzji stało się niemożliwe lub niecelowe, a w konsekwencji zaistniała konieczność ich zmiany. Dlatego wybrane warunki decyzji zostały zmodyfikowane, aby umożliwić podjęcie skutecznych działań mających na celu unikanie, zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań przedmiotowego przedsięwzięcia na środowisko;

- 2) punkt I.2 decyzji RDOŚ w Opolu z dnia 8 września 2010 r. w zakresie:
 - a) punktów I.2.1.3 i I.2.1.4 powyższej decyzji, określających sposoby ograniczenia uciążliwości związanych z pyleniem w trakcie realizacji przedsięwzięcia. W ocenie GDOŚ doprecyzowanie wskazanych punktów, poprzez określenie warunków klimatycznych, w których występuje znaczne przesuszanie podłoża wymagającego okresowego zraszania, jak również zalecenie czyszczenia podwozia i ogumienia pojazdów przed opuszczeniem przez nie terenu budowy przyczyni się do zwiększenia możliwości ich egzekwowania, co wpłynie na polepszenie warunków aerosanitarnych na terenie budowy i terenach sąsiednich;
 - b) punktu I.2.1.7 powyższej decyzji, nakładając obowiązki w zakresie lokalizacji zaplecza budowy, zaplecza technicznego, baz materiałowych i sprzętowych, placów magazynowych, miejsc przechowywania substancji niebezpiecznych oraz magazynowania odpadów, a także miejsc tankowania maszyn i pojazdów. Warunek doprecyzowano poprzez wskazanie odcinków drogi oraz elementów środowiska położonych w obrębie obszarów chronionego krajobrazu i odległości od nich, w granicach których nie należy lokalizować ww. zapleczy i baz. Obszar Chronionego Krajobrazu Grodziec został ustanowiony w celu ochrony borów bagiennych, natomiast Obszar Chronionego Krajobrazu Bory Niemodlińskie w celu zachowania i ochrony istniejących śródpolnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk, wrzosowisk oraz muraw napiaskowych. W ramach działań minimalizujących negatywny wpływ na wskazane formy ochrony przyrody GDOŚ nałożył obowiązek organizowania zapleczy budowy wyłącznie na terenach aktualnie przekształconych antropogenicznie i utwardzonych, co zniweluje wpływ na przedmiotowe formy ochrony do poziomu nieznaczącego;
 - c) punktu I.2.1 powyższej decyzji, poprzez określenie wymagań odnośnie warunków wykorzystania terenu w fazie realizacji przedsięwzięcia, wskazując, że gleba i inne materiały występujące w stanie naturalnym wydobyte w trakcie prowadzonych robót budowlanych, w miarę możliwości powinny zostać wykorzystane do celów budowlanych w stanie naturalnym, na terenie realizacji inwestycji (punkt I.2.1.20 wg niniejszej decyzji zmieniającej).
 - d) ustalenia terminu możliwej wycinki drzew i krzewów w okresie od 1 września do 1 marca. Zgodnie z przedstawionymi wynikami inwentaryzacji przyrodniczej żaden z występujących w obszarze oddziaływania inwestycji gatunek nie odbywa w tym czasie lęgów. W związku z powyższym nie przewiduje się negatywnych oddziaływań wynikających z prowadzenia wycinki we wskazanym terminie na chronione gatunki ptaków (punkt I.2.1.12 wg niniejszej decyzji zmieniającej);

- e) planowanych do likwidacji zbiorników wodnych. Zmiana ta jest wynikiem uszczegółowienia projektu budowlanego, w związku z czym zaistniała konieczność częściowego zniszczenia 4 zbiorników będących siedliskami płazów, a nie jak pierwotnie zakładano jednego. Przedłożona przez inwestora (przy piśmie z dnia 7 lutego 2019 r.) analiza oddziaływania wykazała, iż zwiększony zakres wpływu na siedliska płazów nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na lokalne populacje batrachofauny. Żaden ze zbiorników nie będzie niszczonej w całości ani nie straci możliwości dalszego pełnienia funkcji zbiornika rozrodczego. Dodatkowo, z uwagi na fakt, że okoliczny teren bogaty jest w zbiorniki, ciek i stawy rybne służące jako stanowiska rozrodcze, zajmowany przez lokalne populacje obszar nie straci swojej atrakcyjności dla płazów. Fragmentaryczne zasypanie czterech zbiorników nie wpłynie negatywnie na możliwości rozrodu bytujących w okolicy inwestycji gatunków, a tym samym nie wpłynie znacząco na populacje kumaka nizinnego będącego przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 Bory Niemodlińskie PLH160005 oraz pozostałe chronione gatunki płazów. Przychylnie się również do wniosku inwestora o zmianę harmonogramu zasypania zbiorników, poprzez dopuszczenie prowadzenia tego działania przez cały rok. Nałożone w obecnym brzmieniu warunki obostrzenia dotyczące szczelnego wygradzenia zbiorników, odławiania płazów i przenoszenia ich w bezpieczne miejsce przez specjalistyczny nadzór herpetologiczny oraz stopniowego spuszczenia wody ze zbiornika mają na celu minimalizację zagrożenia związanego ze zwiększoną śmiertelnością w wyniku prowadzenia prac budowlanych. Przy przestrzeganiu nałożonych warunków nie przewiduje się znaczących negatywnych oddziaływań na populacje gatunków chronionych oraz obszar Natura 2000 Bory Niemodlińskie PLH160005 (punkt I.2.1.14 wg niniejszej decyzji zmieniającej);
- f) wymogów dotyczących kukułki szerokolistnej. Wykonana przez inwestora aktualizacja inwentaryzacji przyrodniczej wykazała, że w wyniku realizacji inwestycji zniszczeniu mogą ulec osobniki kukułki szerokolistnej. Gatunek ten objęty jest częściową ochroną gatunkową. W celu jego ochrony GDOŚ zmienił punkt I.2 decyzji RDOŚ w Opolu z dnia 8 września 2010 r. (punkt I.2.1.15. wg niniejszej decyzji zmieniającej), nakładając wymóg odpowiedniego przeniesienia osobników, co zapewni wykluczenie znaczącego negatywnego wpływu na populację tego gatunku w obszarze oddziaływania inwestycji;
- g) obowiązków minimalizacji oddziaływań na płazy, wprowadzając dodatkowy wymóg tymczasowych ogrodzeń placu budowy (punkt I.2.1.16 wg niniejszej decyzji zmieniającej). Wprowadzenie powyższego warunku ma na celu ograniczenie śmiertelności płazów na etapie realizacji przedsięwzięcia. Tymczasowe wygradzenia zaproponowano w miejscach przecinających siedliska płazów, gdzie należy spodziewać się wzmożonych migracji tych zwierząt. Dzięki wskazanym zabezpieczeniom wykluczone zostało niebezpieczeństwo wzmożonej śmiertelności płazów na tym etapie realizacji inwestycji;
- h) zabezpieczenia systemu odwodnienia na etapie budowy przedsięwzięcia i wprowadzić obowiązek zastosowania rozwiązań technicznych w postaci szczelnych pokryw górnych

z betonu, szczelnych pokrywy lub siatki o oczkach wielkości maksymalnie $0,5 \times 0,5$ cm (punkt I.2.1.17 wg niniejszej decyzji zmieniającej). Powyższy warunek ma na celu minimalizowanie negatywnych oddziaływań inwestycji poprzez ochronę małych zwierząt, w szczególności płazów przed wpadaniem do niezabezpieczonych systemów odwodnienia;

- i) minimalizacji oddziaływań na nietoperze, poprzez wprowadzenie warunku budowy siatki zabezpieczającej nietoperze przed zwiększoną śmiertelnością, wynikającą ze zderzeń z samochodami (punkt I.2.1.18 wg niniejszej decyzji zmieniającej). Propozycje osłon zostały wprowadzone w miejscach sąsiadujących z siedliskami nietoperzy, w których należy spodziewać się wzmożonej aktywności tej grupy zwierząt, tj. w lokalizacjach od ok. km 1+680 do ok. km 1+980, od ok. km 2+650 do ok. km 2+770, od ok. km 5+750 do ok. km 6+470;
- j) przejść dla zwierząt (punkt I.2.1.19 wg niniejszej decyzji). GDOŚ wskazał, aby zasadnicza powierzchnia przejść dolnych dla dużych i małych zwierząt stanowiły pasy suchego gruntu, a ich powierzchnia została wyrównana i pokryta gruntem rodzimym lub innym o podobnych parametrach fizyko-chemicznych. Organ odwoławczy wykluczył natomiast możliwość stosowania kruszyw łamanych oraz naturalnych gruboziarnistych. Warunek ten ma na celu dostosowanie pasów migracji na terenie przejść dla zwierząt dla potrzeb i możliwości migracyjnych zinwentaryzowanych gatunków;
- k) rozwiązań technicznych podczyszczających wody opadowe i roztopowe określonych w punkcie I.2.2 decyzji RDOŚ w Opolu z dnia 8 września 2010 r. Analizując dopuszczalność zmiany wspomnianego warunku GDOŚ miał także na uwadze przedstawione przez inwestora wyniki prognozowanych stężeń zanieczyszczeń wykonanych w oparciu o prognozy ruchu na projektowanej obwodnicy Niemodlina. Wyniki modelowania wykazały, że wartość stężeń substancji ropopochodnych nie przekroczy dopuszczalnej wartości 15 mg/dm^3 . W związku z tym, w celu zapewnienia ochrony odbiorników naturalnych organ dopuścił zabezpieczenia w postaci osadników zawieszin mineralnych przed odprowadzeniem wód opadowych do zbiorników retencyjnych. Natomiast GDOŚ nałożył obowiązek stosowania separatorów w rejonie stawów hodowlanych (ok. km 5+800) z uwagi na ochronę gospodarstwa rybackiego. Tym samym bezcelowy stał się warunek I.2.2.3 zmienianej decyzji nakładający obowiązek stosowania zastawek z zamknięciem awaryjnym w rowach trawiastych na odcinku dolnym, gdyż w zasuwę odcinające odpływ wyposażone będą osadniki zainstalowane przed wlotem do zbiorników retencyjnych;
- l) przejść dla zwierząt. Za zasadne GDOŚ uznał określenie w sentencji decyzji parametrów przejść dla zwierząt. W związku z powyższym w wyniku zmiany punktu I.2.2 decyzji RDOŚ w Opolu z dnia 8 września 2010 r., zgodnie z wnioskiem inwestora, organ odwoławczy doprecyzował punkt I.2.2.4 wg niniejszej decyzji zmieniającej, poprzez wskazanie, że zapisy dotyczące zachowania migracji zwierząt określone zostały w punkcie

- I.3.2 wg niniejszej decyzji zmieniającej, a nie w Załączniku 1, jak pierwotnie określił to organ pierwszej instancji;
- m) punktu I.2.1.1 decyzji RDOŚ w Opolu z dnia 8 września 2010 r. dotyczącego minimalizacji oddziaływania akustycznego przedsięwzięcia. Ze względu na konieczność ograniczenia uciążliwości dla terenów sąsiednich podlegających ochronie akustycznej, prace budowlane w ich pobliżu należy prowadzić w porze dziennej, tj. w godz. 6.00 – 22.00. We wniosku o zmianę inwestor wskazał, że część prac budowlanych (m.in. fundamentowanie, betonowanie) ze względów na swoją specyfikę wymaga ciągłego procesu technologicznego i konieczne jest prowadzenie ich przez całą dobę. GDOŚ przychylił się do wniosku inwestora i zmienił treść omawianego obowiązku, w sposób umożliwiający realizację inwestycji zgodnie z przedstawionymi przez wnioskodawcę uwarunkowaniami technicznymi;
- 3) punkt I.3 decyzji RDOŚ w Opolu z dnia 8 września 2010 r., dotyczący zabezpieczeń środowiska gruntowo-wodnego, minimalizacji oddziaływań akustycznych oraz minimalizacji oddziaływań na zwierzęta, w zakresie:
- a) środowiska gruntowo-wodnego (punkty: I.3.5, I.3.6 i I.3.7 wg niniejszej decyzji zmieniającej), z uwagi na doprecyzowanie rozwiązań projektowych. Zmiana ta jest wynikiem pozyskania dodatkowych informacji i danych, które nie były dostępne na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach;
- b) minimalizacji oddziaływania wynikającego z odprowadzenia wód opadowych i roztopowych. Przeprowadzone obliczenia bilansu wód opadowych i roztopowych wykazały konieczność retencjonowania wód w celu zapewnienia możliwości odebrania wód przez odbiorniki naturalne. W związku z powyższym, w celu odebrania wód opadowych z projektowanej drogi zaprojektowano dwa szczelne zbiorniki retencyjne: ok. km 0+220, strona lewa (wg kilometrażu łącznika na węźle "Sosnówka") oraz ok. km 10+160, strona prawa (wg kilometrażu trasy głównej obwodnicy) (punkt I.3.6 wg niniejszej decyzji zmieniającej). GDOŚ doprecyzował także sposób i lokalizację miejsc odprowadzania wód opadowych i roztopowych z projektowanej drogi, poprzez wskazanie odcinków i strony obwodnicy, gdzie wody będą wprowadzane do kanalizacji deszczowej, rowów drogowych (punkt I.3.7 wg niniejszej decyzji zmieniającej). Natomiast w rejonie stawów hodowlanych, w ok. km 5+800 zaprojektowano odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do rowu melioracyjnego, po ich wcześniejszym podczyszczeniu w separatorze substancji ropopochodnych (punkt I.3.5 wg niniejszej decyzji zmieniającej);
- c) punktu I.3.1 decyzji RDOŚ w Opolu z dnia 8 września 2010 r., dotyczącego ekranów akustycznych. Przedstawiona w raporcie dołączonym do wniosku o zmianę powyższej decyzji analiza akustyczna wskazała na konieczność modyfikacji lokalizacji, jak i parametrów technicznych zabezpieczeń akustycznych określonych w tej decyzji. W stosunku do stanu prawnego obowiązującego w dniu jej wydania zmieniły się przepisy dotyczące standardów akustycznych w środowisku – rozporządzenie Ministra Środowiska

z dnia 1 października 2012 r. *zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2012 r. poz. 1109). Z tego też względu GDOŚ dokonał zmiany brzmienia punktu I.3.1 powyższej decyzji. Ponadto przedstawiona analiza została oparta o zaktualizowaną prognozę ruchu bazującą na wynikach Generalnego Pomiaru Ruchu z roku 2015 oraz uwzględnia zmianę niwelety drogi. Zaplanowane zabezpieczenia akustyczne mają na celu zminimalizowanie oddziaływania hałasu emitowanego przez projektowaną obwodnicę Niemodlina na budynki wymagające ochrony akustycznej, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa;

- d) obowiązku zastosowania wygrodzeń. Punkt I.3 decyzji RDOŚ w Opolu z dnia 8 września 2010 r. został również zmieniony poprzez określenie odcinków projektowanej drogi, które należy wygrodzić ogrodzeniami ochronnymi oraz ochronno-naprowadzającymi, a także poprzez określenie parametrów i sposobu montażu tych ogrodzeń (punkt I.3.9 wg niniejszej decyzji zmieniającej). Wskazane lokalizacje zostały wybrane jako miejsca najbardziej zagrażające zwierzętom, w których przewiduje się ich natężone migracje. Stosowanie ogrodzeń ochronno-naprowadzających ograniczy śmiertelność zwierząt na drodze oraz ułatwi ich naprowadzanie do przejść dla zwierząt. W związku z powyższym GDOŚ za zasadny uznał wniosek inwestora o zmianę decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w przedmiotowym zakresie;
- e) lokalizacji przejść dla zwierząt. W wyniku uszczegółowienia projektu budowlanego konieczna była korekta lokalizacji zaplanowanych przejść dla zwierząt. Dodatkowo w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko uwzględnione zostały wyniki inwentaryzacji przyrodniczej wykonanej na potrzeby zmiany decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. W celu zminimalizowania oddziaływań generowanych przez przedmiotowe przedsięwzięcie, system przejść dla zwierząt uzupełniono o siedem przejść dla zwierząt małych oraz jedno dla zwierząt dużych. Z uwagi na fakt, że inwestycja przecina istotne szlaki migracji zwierząt oraz będzie powodować uciążliwości związane z ruchem drogowym, wskazano lokalizacje koniecznych do wprowadzenia nasadzeń. W przypadku przejścia dla zwierząt w ciągu rzeki Ścinawy Niemodlińskiej, gdzie inwestycja zakłada dużą ingerencję w środowisko przyrodnicze, uszczegółowiono ilości koniecznych do nasadzenia drzew i krzewów, aby w jak najszybszy i najbardziej skuteczny sposób odbudować pełną funkcjonalność tego szlaku migracji. Ponadto, uwzględniając projekt zieleni oraz informacje z Nadleśnictwa Tułowice, GDOŚ uznał za zasadne wprowadzenie zmian dotyczących nasadzeń zieleni izolacyjnej, której głównym celem jest minimalizacja rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń oraz poprawa wizualnego odbioru inwestycji, co jest szczególnie istotne w pobliżu terenów zamieszkałych oraz form ochrony krajobrazu. W konsekwencji GDOŚ zmienił punkt I.3 decyzji RDOŚ w Opolu z dnia 8 września 2010 r. w zakresie systemu przejść dla zwierząt i nasadzeń roślinności (punkty I.3.2 i I.3.3 niniejszej decyzji zmieniającej). Zgodnie z wnioskiem inwestora organ zmienił również punkt I.3 decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, nakazując wykonanie przy obiektach WGP-1 (km 1+388) oraz MGP-7 (km 5+812), pełniących

funkcję przejść dla dużych ssaków, obustronnych ekranów przeciwośnieniowych, równocześnie wskazując ich parametry, w celu zwiększenia skuteczności zaprojektowanych przejść dla zwierząt;

- 4) punkt III decyzji RDOŚ w Opolu z dnia 8 września 2010 r., w zakresie:
- a) analizy porealizacyjnej dotyczącej skuteczności ekranów akustycznych. W kontekście uaktualnionej analizy akustycznej i wynikającej z niej zmienionej lokalizacji zabezpieczeń akustycznych, GDOŚ dokonał także zmiany brzmienia punktów III.1 i III.2 powyższej decyzji, określających wymagania dotyczące analizy porealizacyjnej w zakresie klimatu akustycznego. Uaktualniając ich zapisy organ odwoławczy doprecyzował położenie punktów pomiarowych przy zabudowie chronionej oraz na granicy terenów chronionych (punkt III.1.1 wg niniejszej decyzji zmieniającej). Z uwagi na wprowadzenie etapowej realizacji prac, GDOŚ uznał za zasadne, zgodnie z wnioskiem inwestora, przeprowadzenie analizy porealizacyjnej oddzielnie dla każdego etapu realizacyjnego, co znalazło odzwierciedlenie w punkcie III.1.3 wg niniejszej decyzji;
 - b) monitorowania środowiska przyrodniczego. GDOŚ uznał także za uzasadnioną zmianę punktu III decyzji z RDOŚ w Opolu z dnia 8 września 2010 r., poprzez określenie zakresu i warunków prowadzenia monitoringu środowiska przyrodniczego po oddaniu inwestycji do użytkowania, co znalazło odzwierciedlenie w punkcie III.3 wg niniejszej decyzji zmieniającej.

W przedłożonym na potrzeby niniejszego postępowania materiale dowodowym zostały uściśnione informacje w zakresie wpływu przedsięwzięcia na środowisko. Między innymi z uwagi na wykonanie aktualnej inwentaryzacji przyrodniczej możliwe było nałożenie na wnioskodawcę precyzyjnych warunków minimalizujących negatywne oddziaływanie planowanej inwestycji. Wprowadzone zmiany mają na celu również ograniczenie oddziaływania projektowanej inwestycji na poszczególne komponenty środowiska oraz warunki życia i zdrowie ludzi.

Z uwagi na fakt, że teren inwestycji jest obszarem cennym przyrodniczo, przedsięwzięcie przewiduje cały szereg działań minimalizujących zidentyfikowany negatywny wpływ inwestycji na środowisko przyrodnicze. Aby sprawdzić skuteczność wdrożonych działań w projekcie zaplanowano szeroko zakrojony monitoring poralizacyjny. Na podstawie kompleksowego monitoringu, obejmującego wszystkie grupy zwierząt, będzie można ocenić, czy wprowadzone działania spełniają swoją funkcję oraz jak kształtują się w rzeczywistości oddziaływania na populacje gatunków chronionych oraz obszary chronione, w szczególności na obszar Natura 2000 Bory Niemodlińskie PLH160005. Wyniki monitoringu porealizacyjnego prowadzonego przez okres 5 lat będą raportowane do GDOŚ i RDOŚ w Opolu, w celu oceny, czy działania minimalizujące odpowiadają potrzebom wszystkich bytujących w okolicy grup zwierząt. Dodatkowo, z uwagi na fakt, że trasa przecina ważne szlaki migracji, wprowadzono monitoring w zakresie oceny stanu technicznego, drożności i zagospodarowania przejść dla zwierząt, szczelności wygrodzeń ochronno-naprowadzających oraz szczelności zabezpieczeń systemu odwodnienia, który będzie prowadzony przez cały okres eksploatacji drogi, w terminie nasilonych wiosennych i jesiennych migracji.

Natomiast w odniesieniu do punktów: I.2.1.2, I.2.1.5, I.2.1.6, I.2.1.8, I.2.1.9, I.2.1.10, I.2.1.11, I.2.1.13, I.2.2.2, I.2.2.3, I.3.4, III.1, III.2 wg niniejszej decyzji nie zmieniono ich brzmienia w stosunku do decyzji RDOŚ w Opolu z dnia 8 września 2010 r., jednak ze względu na wprowadzone zmiany, konieczna była korekta ich numeracji względem decyzji RDOŚ w Opolu.

W ocenie GDOŚ wprowadzona niniejszą decyzją zmiana warunków w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach z dnia 8 września 2010 r. pozwoli na odpowiednie ograniczenie oddziaływania przedmiotowego przedsięwzięcia na środowisko przyrodnicze, a ewentualne negatywne oddziaływania inwestycji będzie można uznać za nieznaczące.

Odnosząc się do zarzutów zawartych w odwołaniu, GDOŚ przedstawia poniższe stanowisko.

Podniesiona przez Stowarzyszenie okoliczność, że raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko dołączony przez inwestora do wniosku o zmianę decyzji RDOŚ w Opolu z dnia 8 września 2010 r.: *nie obejmuje całości zmienionego przedsięwzięcia, a analizuje praktycznie wyłączenie zmiany w stosunku do pierwotnego przedsięwzięcia, co w szczególności jest widoczne w zakresie braku przeprowadzenia analizy wariantowej przedsięwzięcia*, nie stanowi o wadliwości raportu, a w konsekwencji nie stanowi o naruszeniu przez RDOŚ w Opolu art. 7 i art. 77 § 1 *Kpa*. Zauważyć bowiem należy, że instytucja zmiany decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, o której mowa w art. 155 *Kpa* i art. 87 *ustawy o oś*, nie polega na ponownym przeprowadzeniu postępowania w sprawie jej wydania ani ponownym przeprowadzeniu oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w takim samym zakresie, jak w postępowaniu prowadzonym w trybie zwykłym. Postępowanie w sprawie zmiany decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nie stanowi także *reformatorycznej procedury oceny oddziaływania inwestycji na środowisko* (pismo Stowarzyszenia z dnia 6 maja 2021 r.). Zmiana tej decyzji stanowi odrębne postępowanie administracyjne, mające na celu zmianę środowiskowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięcia, które zostały określone w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Przedmiotem postępowania w sprawie zmiany decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest zmiana określonych w decyzji uwarunkowań i ustalenie, czy za tą zmianą przemawia interes społeczny lub słuszny interes strony, przy równoczesnym przeanalizowaniu, w ramach przeprowadzanej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, czy zmienione warunki, wymagania i obowiązki określone w decyzji zmieniającej będą wystarczające do zmniejszenia oddziaływania przedsięwzięcia, tak aby nie doszło do znaczącego negatywnego wpływu przedsięwzięcia na poszczególne elementy środowiska. Zatem zakres postępowania w sprawie zmiany decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach ograniczony jest do tego, co jest zmieniane w sposobie realizacji przedsięwzięcia i wpływu tych zmian na całość oddziaływań generowanych przez przedsięwzięcie, a nie ponownego określenia środowiskowych uwarunkowań jego realizacji. Nie sposób zatem zgodzić się ze Stowarzyszeniem, że w przedmiotowej sprawie konieczne było ponowne przeprowadzenie analizy wariantowej przedsięwzięcia i porównanie oddziaływań poszczególnych wariantów na środowisko.

Z powyższych względów zarzuty Stowarzyszenia odnoszące się do decyzji RDOŚ w Opolu z dnia 8 września 2010 r. i postępowania w przedmiocie jej wydania wykraczają poza zakres niniejszego postępowania. Postępowanie w sprawie zmiany decyzji: *nie może służyć weryfikacji ustaleń*

czy też prawidłowości wykładni i subsumpcji przepisów zastosowanych przy wydaniu decyzji ostatecznej (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 20 lutego 2020 r., sygn. akt: II OSK 982/18).

Odnosząc się w tym miejscu do wniosku Stowarzyszenia o uchylenie decyzji RDOŚ w Opolu z dnia 27 marca 2019 r. i orzeczenie o odmowie zgody na realizację przedsięwzięcia, wskazać należy, że wydanie takiego rozstrzygnięcia w niniejszym postępowaniu jest prawnie niedopuszczalne. Ponadto przedmiotowe postępowanie nie może zostać zakończone wydaniem *naprawczej decyzji środowiskowej*, o której Stowarzyszenie wspomina w piśmie z dnia 6 maja 2021 r. Jak wskazał Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu w wyroku z dnia 14 maja 2015 r., sygn. akt: IV SA/Po 1120/14: *Nie można w art. 155 k.p.a. upatrywać środka zmierzającego do ponownego rozpoznania sprawy zakończonej ostateczną decyzją administracyjną w kolejnej instancji*. Identyczne stanowisko prezentowane jest w literaturze: *Trybów określonych w art. 154 lub art. 155 nie można traktować jako służących ponownemu rozpatrzeniu sprawy zakończonej decyzją ostateczną* (K. Klonowski [w:] *Ogólne postępowanie administracyjne jurysdykcyjne*, red. H. Knysiak-Sudyka, Warszawa 2021, str. 441). GDOŚ uchylając zaskarżoną decyzję mógłby co najwyżej odmówić zgody na zmianę decyzji RDOŚ w Opolu z dnia 8 września 2010 r., co skutkowałoby pozostawieniem tej decyzji w niezmienionym kształcie i zobowiązywałoby inwestora do podjęcia działań minimalizujących oddziaływanie przedmiotowego przedsięwzięcia określonych wyłącznie w tej decyzji. W analizowanych okolicznościach sprawy wydanie takiego rozstrzygnięcia przez organ odwoławczy naruszałoby nie tylko słuszny interes strony, ale i interes społeczny, w szczególności przejawiający się w konieczności ochrony zasobów środowiska naturalnego.

W zakresie wniosku Stowarzyszenia o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego herpetologa w zakresie wpływu przedmiotowego przedsięwzięcia na płazy oraz działań minimalizujących ten wpływ, GDOŚ nie widzi potrzeby uzyskania dodatkowej opinii w sprawie; opinia taka nie jest wymagana do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Zgodnie z przepisami *ustawy o oś* raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko podlega ocenie przez organ prowadzący postępowanie. Organ administracji publicznej, co wynika z art. 84 § 1 *Kpa*, może zwrócić się do biegłego lub biegłych o wydanie opinii, jeżeli w sprawie wymagane są wiadomości specjalne. Niniejsza sprawa, prowadzona przez GDOŚ, czyli organ wyspecjalizowany w zakresie ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko, w tym m.in. dróg na środowisko przyrodnicze, nie wymaga wiadomości specjalnych, które pozwoliłyby na prawidłową ocenę stanu faktycznego. GDOŚ bazował na aktach sprawy przekazanych przez organ pierwszej instancji oraz wiedzy własnej, co pozwoliło ustalić stan faktyczny sprawy w zakresie wystarczającym do jej rozstrzygnięcia.

Odpowiadając na zarzuty Stowarzyszenia dotyczące wystąpienia znacząco negatywnych oddziaływań na obszary Natura 2000 z uwagi na: negatywny wpływ na integralność obszaru Natura 2000 Bory Niemodlińskie PLH160005, w tym brak drożności korytarzy migracyjnych, brak zachowania spójności sieci Natura 2000 w wyniku fragmentacji środowiska i oddziaływań skumulowanych z autostradą A4, znacząco negatywny wpływ na nocka dużego, będącego przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 GDOŚ przedstawia następujące stanowisko.

Przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Bory Niemodlińskie PLH160005 są siedliska:

7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria- Caricetea*), 7150 Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku *Rhynchosporion*, 9110 Kwaśne buczyny, 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny, 9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori- petraeae*), 91D0 Bory i lasy bagienne, 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe i olsy źródłiskowe oraz gatunki: traszka grzebieniasta, kumak nizinny, mopek, nocek duży, wydra. Jak wynika z zebranego materiału dowodowego, przedmiotowa inwestycja może oddziaływać na przedmioty ochrony obszaru zarówno w sposób bezpośredni, jak i pośredni. Do bezpośrednich oddziaływań zaliczone zostały zniszczone oraz zajęte na stałe pod pas drogowy powierzchnie siedlisk chronionych oraz siedlisk gatunków chronionych, śmiertelność w obrębie drogi, natomiast do pośrednich zmiana stosunków wodnych, zanieczyszczenie wód oraz izolacja siedlisk, w tym zaburzenie szlaków migracji.

W pismach składanych w toku całego postępowania Stowarzyszenie podnosi, że organ pierwszej instancji błędnie przeanalizował oddziaływanie na integralność obszaru Natura 2000 Bory Niemodlińskie PLH160005, m.in. z uwagi na fakt, że odniósł się wyłącznie do przedmiotów ochrony obszaru Bory Niemodlińskie, bez analizy zapobiegania fragmentacji przestrzennej wszystkich gatunków roślin i zwierząt wykorzystujących dany ekosystem.

Z powyższym zarzutem nie sposób się zgodzić. Jak wskazuje się w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej: *Pojęcie „integralności” należy rozumieć jako odnoszące się do trwałej nienaruszalności i dobrego stanu, jeżeli chodzi o istotne cechy danego terenu. Integralność, która ma zostać zachowana, musi dotyczyć „danego terenu”. W kontekście terenu siedliska przyrodniczego oznacza to teren, który został wyznaczony ze względu na konieczność zachowania danego siedliska (lub jego odtworzenia) we właściwym stanie ochrony... Wynika z tego, że znaczenie będą mieć istotne cechy danego terenu, ze względu na które został on wyznaczony, oraz powiązane z nimi założenia jego ochrony. Zatem w celu ustalenia, czy wywierany jest wpływ na integralność terenu, zasadnicze pytanie, które podmiot decyzyjny powinien sobie zadać, brzmi „dlaczego ten konkretny teren został wyznaczony, a także jakie są założenia jego ochrony?” (wyrok TSUE z dnia 11 kwietnia 2013 r. w sprawie C-258/11 oraz Opinia Rzecznika Generalnego Eleanor Sharpston z dnia 22 listopada 2012 r).* Z uwagi na powyższe, ocena przeprowadzona na przedmiotowy obszar Natura 2000, w tym na jego integralność została przeprowadzona zgodnie z aktualnym orzecznictwem, w stosunku do wartości, do ochrony których obszar Natura 2000 został powołany.

Przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Bory Niemodlińskie PLH160005, na które inwestycja może mieć negatywny wpływ z uwagi na wprowadzenie bariery migracyjnej, a co za tym idzie spowodowanie fragmentacji i izolacji siedlisk są: traszka grzebieniasta, kumak nizinny, mopek, nocek duży oraz wydra. Stowarzyszenie zarzuca, że: *Zachowanie integralności obszaru to zapobieganie fragmentacji przestrzennej i izolacji na poziomie funkcjonalnym, a w tym przypadku z powodu braku zaprojektowania odpowiednich przejść dla zwierząt dojdzie do izolacji na poziomie funkcjonalnym.* W związku z powyższym GDOŚ przedstawia poniższą analizę wpływu na najcenniejsze siedliska gatunków będących przedmiotami ochrony, w jakie ingeruje przedmiotowe przedsięwzięcie, znajdujące się ok. km: 1+600 - 2+000, 5+800 - 6+050, 10+800 - 11+400.

Odcinek od ok. km 1+600 do ok. km 2+000 graniczy z obszarem Natura 2000 Bory Niemodlińskie PLH160005, nie wchodząc w bezpośrednią kolizję z jego granicami.

W inwentaryzacji przyrodniczej nie wykazano bytowania w tym miejscu gatunków będących przedmiotami ochrony tego obszaru, zarówno po północnej, jak i południowej stronie trasy, w związku z czym nie można mówić o oddziaływaniu na integralność obszaru.

Odcinek od ok. km 5+800 do ok. km 6+050 znajduje się poza obszarem Natura 2000 Bory Niemodlińskie PLH160005, jednak rzeka Ścinawa Niemodlińska i siedliska zlokalizowane wzdłuż jej biegu tworzą ważny korytarz migracyjny łączący płaty obszaru Natura 2000 Bory Niemodlińskie PLH160005 – stawy w Tułowicach i stawy w Wydrowicach. Dodatkowo na stawach kolidujących z przebiegiem trasy zinwentaryzowane zostało miejsce rozrodu kumaka nizinnego oraz trasy przelotów nietoperzy, w tym niezidentyfikowane osobniki z rodzaju *Myotis*. W celu zapobiegania fragmentacji siedlisk oraz izolacji populacji gatunków chronionych w tym miejscu trasa prowadzona jest estakadą nad siedliskami, zapobiegając utracie pełnionych przez obszar funkcji. Ponadto ekrany przeciwoślśniowe na estakadzie będą zapobiegać śmiertelności nietoperzy na projektowanej trasie. Trasy migracji i siedliska zostały zachowane, przez co nie można mówić o negatywnym wpływie inwestycji na obszar Natura 2000 Bory Niemodlińskie PLH160005 oraz jego integralność. Nie wykazano również możliwości zaistnienia znacząco negatywnych oddziaływań w wyniku pośredniego wpływu drogi na siedliska i siedliska gatunków chronionych, co zostało opisane szczegółowo w dalszej części niniejszej decyzji.

Kolejny cenny przyrodniczo obszar zinwentaryzowano wzdłuż odcinka od ok. km 10+200 do ok. km 11+500. Znajduje się on w obszarze Natura 2000 Bory Niemodlińskie PLH160005. Planowana trasa łączy się tu z istniejącym przebiegiem drogi DK46, powodując ingerencję w stawy hodowlane, będące miejscem rozrodu płazów oraz szlaki dobowych migracji nietoperzy, wykorzystujących okolice stawów jako żerowiska. Inwentaryzacja przyrodnicza nie wykazała w stawach obecności kumaka nizinnego, będącego przedmiotem ochrony obszaru. Natomiast intensywność przelotów nietoperzy na tym odcinku była stosunkowo niska i ograniczała się do obserwowanych pojedynczych osobników podczas poszczególnych kontroli. Z uwagi na fakt, że obszar jest cenny przyrodniczo i zasiedlany przez liczne gatunki płazów, w miejscach gdzie było to możliwe, przepusty dostosowano do możliwości migracyjnych płazów oraz zaprojektowano przejścia dla małych zwierząt. Na całym odcinku, gdzie zidentyfikowane były szlaki migracji zwierząt, zaprojektowano ogrodzenia ochronne i ochronno-naprowadzające, mające na celu ograniczenie śmiertelności na drodze oraz zminimalizowanie fragmentacji obszaru poprzez sprawne naprowadzanie zwierząt na przejścia. Dodatkowo należy nadmienić, że pomimo istnienia bariery migracyjnej utrudniającej migracje zwierząt, siedliska występujące po obu stronach drogi są całkowicie wystarczające dla prawidłowego funkcjonowania populacji. Dzięki udroźnieniu bariery migracyjnej, jaką do tej pory była droga DK46, wymiana genetyczna pomiędzy populacjami będzie ułatwiona i może poprawić aktualny stan populacji kumaka nizinnego. Analizując możliwość wystąpienia negatywnego wpływu inwestycji na przedmioty ochrony, GDOŚ dokonał również oceny oddziaływania na cele ochrony gatunków narażonych na oddziaływanie inwestycji. Celami ochrony dla gatunków chronionych są:

- dla traszki grzebieniastej i nocka dużego - ustalenie stanu ochrony gatunku,
- dla kumaka nizinnego i wydry - utrzymanie oceny stanu ochrony gatunku (U1),

- dla mopka - osiągnięcie oceny U1 wskaźnika stanu ochrony populacji *rozród gatunku*.

Całość przeprowadzonych na etapie drugiej instancji analiz wyklucza negatywny wpływ inwestycji na gatunki będące przedmiotami ochrony w obszarze oraz na ustanowione cele ochrony obszaru. Ocena oddziaływania inwestycji na środowisko w przypadku kumaka nizinnego oraz wydry nie wykazała znaczących negatywnych oddziaływań na populacje gatunków w obszarze, nie należy zatem spodziewać się wpływu na cel ochrony obszaru, jakim jest osiągnięcie wskaźników zachowania populacji opisanych w Państwowym Monitoringu Środowiska Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, dalej monitoring GIOŚ.

Stan ochrony populacji kumaka nizinnego określa się na podstawie jakości siedliska. Wskaźniki oceny obejmują charakter brzegów i dna, bazę pokarmową oraz zagospodarowanie przestrzenne otoczenia siedliska. Kumak nizinny jest gatunkiem preferującym małe lub średniej wielkości, płytkie zbiorniki. W obszarze Natura 2000 Bory Niemodlińskie PLH160005 inwestycja częściowo ingeruje w stawy hodowlane Brzeżec i Okole w okolicy wsi Sosnówka, które jednak z uwagi na swoje wymiary i zagospodarowanie nie stanowią preferowanych siedlisk tego gatunku, co potwierdził brak zinventaryzowania gatunku w tym rejonie. Z uwagi na fakt, że niszczone zbiorniki nie można zaliczyć do potencjalnych siedlisk kumaka, nie można uznać, że inwestycja może mieć negatywny wpływ na cel ochrony obszaru. Jednak z uwagi na udroźnienie szlaków migracji, w przypadku ewentualnego przyszłego zasiedlenia zbiorników przez kumaka nizinnego inwestycja może wspomóc osiągnięcie wskazanego w Planie Zadań Ochronnych, dalej PZO, celu ochrony.

Wskaźnik stanu ochrony wydry na poziomie U1 określany jest na podstawie wskaźników dotyczących stanu populacji, opierających się na stwierdzeniach gatunku i jego zagęszczeniu oraz trendach populacyjnych oraz na wskaźnikach stanu siedliska uwzględniających bazę pokarmową, charakter siedliska oraz stopień antropopresji. Z przedstawionej inwentaryzacji wynika, iż wydra została stwierdzona w okolicy Ścinawy Niemodlińskiej, poza granicami obszaru. W obszarze Natura 2000 Bory Niemodlińskie PLH160005 w okolicy wsi Sosnówka oraz w jego pobliżu w okolicy wsi Brzęczkowice nie stwierdzono występowania tego gatunku. Biorąc jednak pod uwagę duże możliwości dyspersyjne gatunku oraz potencjalną przydatność stawów hodowlanych jako siedlisk występowania wydry, należy podkreślić, że inwestycja na wskazanych odcinkach przebiega w większości istniejącym śladem. W związku z powyższym po realizacji inwestycji nie zmieni się przydatność omawianych stawów jako potencjalnych siedlisk.

Z uwagi na niejasny status traszki grzebieniastej oraz nocka dużego w obszarze nie jest możliwe ustalenie zagrożeń oraz presji w stosunku do tych gatunków, przez co jako cel ochrony uznano ustalenie stanu ochrony w oparciu o wskaźniki monitoringu GIOŚ. Ocena oddziaływania wykazała, iż na tak ustalony cel ochrony inwestycja nie ma wpływu. Nie wykazano znacząco negatywnych oddziaływań zarówno na płazy, jak i nietoperze, nie należy więc spodziewać się, że na etapie eksploatacji inwestycja będzie negatywnie wpływać na populacje tych gatunków w obszarze. Dodatkowo, należy nadmienić, że inwentaryzacja przyrodnicza nie wykazała traszki w obszarze oddziaływania inwestycji.

W przypadku mopka celem ochrony jest osiągnięcie oceny U1 wskaźnika „rozdród gatunku”. Zgodnie z metodyką monitoringu GIOŚ ocena U1 dla tego wskaźnika zostaje osiągnięta w przypadku, kiedy rozdród był stwierdzony podczas poprzedniej kontroli w ramach monitoringu. Przeprowadzona inwentaryzacja nie wykazała występowania tego gatunku w obszarze oddziaływania przedsięwzięcia, należy zatem uznać, iż inwestycja nie wpłynie na cel ochrony, nawet w przypadku przyszłego zasiedlenia omawianego obszaru przez ten gatunek.

W przypadku oddziaływań bezpośrednich i pośrednich na siedliska chronione na terenie obszaru Natura 2000 Bory Niemodlińskie PLH160005 wpływ inwestycji sięgał będzie jedynie niewielkich fragmentów siedliska 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe i olsy źródłiskowe będącego przedmiotem ochrony obszaru, jednak nie powodując utraty ich funkcjonalności.

Szczegółowe analizy przedstawione w aktach sprawy oraz powyższe konkluzje wskazują, że przeprowadzona ocena oddziaływania na obszar Natura 2000 Bory Niemodlińskie PLH160005 nie wykazała znaczącego negatywnego wpływu na integralność obszaru, w tym na przedmioty jego ochrony, a zaproponowane w projekcie środki minimalizujące, w tym przejścia dla zwierząt zapewniają ciągłość funkcjonalną siedlisk gatunków będących przedmiotami ochrony obszaru.

Odnosząc się do zarzutu braku zachowania spójności sieci Natura 2000 w wyniku fragmentacji środowiska i oddziaływań skumulowanych z autostradą A4, należy zauważyć, iż wskazany przez Stowarzyszenie korytarz migracyjny dużych zwierząt KPd-17A, którego drożność zostaje podana pod wątpliwość, nie jest obecnie wykorzystywany przez duże zwierzęta będące przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000. Dzięki systemowi małych przejść dolnych oraz przejść dla płazów, dla pozostałych gatunków uwzględnionych w załączniku II i IV Dyrektywy Siedliskowej po realizacji inwestycji będzie on drożny. W związku z faktem, że projektowana trasa udroźni korytarz dla gatunków małych zwierząt, można mówić o poprawie spójności sieci Natura 2000. Ocena oddziaływań skumulowanych z autostradą A4 również nie wykazuje wpływu na spójność sieci Natura 2000. Obie drogi z uwagi na zaplanowane wygradzenia nie będą generować dodatkowej śmiertelności zwierząt. Ponadto istniejąca sieć przejść dla zwierząt na autostradzie A4 umożliwi dalsze migracje zwierząt omawianym korytarzem. Podkreślić należy, iż zagospodarowanie przestrzenne wzdłuż istniejącej drogi DK46 od wsi Sosnówka do autostrady A4 nie daje możliwości zlokalizowania na tym odcinku funkcjonalnego przejścia dla dużych zwierząt. Możliwość udroźnienia tego korytarza dla migracji dużych zwierząt będzie analizowana na etapie przebudowy dalszego odcinka istniejącej drogi DK46 na wschód od autostrady A4.

Organ odwoławczy nie podziela argumentacji Stowarzyszenia, że inwestycja spowoduje znacząco negatywny wpływ na nocka dużego, będącego przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 Bory Niemodlińskie PLH160005. Nietoperzami, będącymi przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000, są mopek *Barbastella barbastellus* oraz nocek duży *Myotis myotis*. Występowania mopka w rejonie inwestycji nie potwierdziły przeprowadzone na potrzeby przedsięwzięcia inwentaryzacje przyrodnicze. W PZO dla obszaru Natura 2000 Bory Niemodlińskie PLH160005 dla mopka zidentyfikowano zagrożenia dotyczące usuwania martwych i obumierających drzew, co powoduje zmniejszenie potencjalnych miejsc rozrodu oraz

odmłodzenie drzewostanu. Celem ochrony dla tego gatunku jest osiągnięcie rozrodu gatunku w obszarze. Status gatunku nocka dużego w obszarze jest niejasny, w związku z czym nie zostały zidentyfikowane zagrożenia dla tego gatunku, a za cel ochrony uznano ustalenie stanu ochrony gatunku. Aktualizowany w styczniu 2021 r. standardowy formularz danych potwierdza wskazane w PZO informacje. Analiza oddziaływania na obszar Natura 2000 oraz zidentyfikowane zagrożenia wynikające z budowy trasy nie wykazują możliwości wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na obszar Natura 2000 Bory Niemodlińskie PLH160005 oraz przedmioty i cele jego ochrony. Likwidacja zadrzewień liniowych wykorzystywanych przez gatunki nietoperzy do przelotów została omówiona w uzasadnieniu decyzji, odpowiadając na zarzut dotyczący negatywnego oddziaływania na chronione gatunki zwierząt, w tym nietoperze.

Z uwagi na fakt, że w wyniku analizy całości akt sprawy nie wykazano znacząco negatywnego wpływu na obszar Natura 2000 Bory Niemodlińskie PLH160005, inne formy ochrony przyrody oraz gatunki chronione, nie wskazano konieczności realizacji działań kompensacyjnych w myśl art. 66 ust. 1 pkt 9 *ustawy o.o.s.*

Odpowiadając na uwagi dotyczące zmiany granic obszaru Natura 2000 Bory Niemodlińskie PLH160005, uwzględniające poszerzenie ich o siedliska znajdujące się w dolinie Ścinawy Niemodlińskiej, GDOŚ wyjaśnia, że adresatem obowiązków określanych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest wnioskodawca, który złożył wniosek o jej wydanie, czyli podmiot planujący podjęcie realizacji przedsięwzięcia – art. 73 ust. 1 *ustawy o.o.s.* W analizowanej sprawie podmiotem tym jest GDDKiA. Zgodnie z art. 27a ust. 3 *ustawy o ochronie przyrody* zmiana granic obszaru Natura 2000 może nastąpić, jeżeli jest to uzasadnione naturalnymi zmianami stwierdzonymi w wyniku monitoringu i nadzoru. Mając odpowiednio uargumentowane merytorycznie stanowisko, zarządzający obszarem może rozpocząć procedurę zmierzającą do zmiany granic obszaru Natura 2000, która następuje w formie rozporządzenia ministra właściwego do spraw środowiska. Procedura ta może zostać wszczęta na wniosek strony lub bezpośrednio przez zarządzającego obszarem. Z tego też względu ani RDOŚ w Opolu, ani GDOŚ nie mogą w decyzji administracyjnej nałożyć na GDDKiA obowiązku wszczęcia procedury zmierzającej do zmiany granic obszar Natura 2000.

Zmiana granic obszaru Natura 2000 ma miejsce w toku procedury odrębnej od określenia środowiskowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięcia i nie może być przedmiotem postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Z uwagi na powyższe rozpatrywanie pól siedlisk nieobjętych formą ochrony przyrody, jako część obszaru nie jest możliwe, a uwagę należy uznać za bezprzedmiotową.

W odpowiedzi na uwagi dotyczące zapewnienia drożności korytarza ekologicznego KPd-17 Lasy Niemodlińskie GDOŚ przedstawia poniższe wyjaśnienia.

Planowana droga nie zmieni drożności odnogi korytarza ekologicznego KPd-17 Lasy Niemodlińskie w obszarze odnogi KPd-17A Bory Niemodlińskie - Dolina Górnej Odry i nie zmieni warunków migracji dużych zwierząt. W chwili wyznaczania korytarzy migracyjnych w 2005 r. oraz późniejszego rozszerzania sieci w 2011 r. występujące zagospodarowanie terenu na tym obszarze było już obecne. Uwarunkowania środowiskowe w omawianym korytarzu w miejscu

ingerencji inwestycji sprawiają, że jego właściwości ekologiczne są bardzo ograniczone. Omawiany korytarz migracyjny został wytyczony w celu zachowania ciągłości migracyjnej dużych ssaków pomiędzy Lasami Niemodlińskimi, znajdującymi się na południe od przedmiotowej inwestycji, a korytarzem migracyjnym Dolina Górnej Odry. Zgodnie z aktualnym, jak i istniejącym na czas wytyczania korytarz, zagospodarowaniem przestrzennym korytarz KPd-17A w kierunku wschód-zachód przecinany jest przez drogę DW435 oraz drogę DK46. Droga DK46 za stawami hodowlanymi odbiega w kierunku północno-wschodnim. W osi północ-południe korytarz przecinany jest przez autostradę A4. Szerokość korytarza w kierunku wschód-zachód w linii prostej wynosi ok. 5 km, natomiast zgodnie z ciągiem drogi DK46, będącej przedłużeniem przedmiotowej inwestycji, jego szerokość wynosi ok. 6 km. Oceniana inwestycja przecina omawiany korytarz na długości ok. 600 m przechodząc przez zalesiony fragment korytarza KPd-17A, znajdujący się na południowy zachód od stawów hodowlanych. Po ok. 600 m inwestycja łącząc się z istniejącą drogą DK46 przecina teren stawów hodowlanych.

Fragment korytarza migracyjnego, w który ingeruje omawiana inwestycja, aktualnie przecinany jest przez drogę DK46, gdzie zgodnie z Głównym Pomiarom Ruchu prowadzonym przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad w 2015 r. na odcinku Niemodlin-Prądy średnie natężenie dobowe ruchu przekracza 10 000 pojazdów/dobę, co w literaturze jest wartością graniczną dla projektowania funkcjonalnych przejść po powierzchni drogi dla dużych i średnich zwierząt. Dodatkowo brak przejść dla płazów sprawia, że droga tej klasy dla tej grupy zwierząt jest całkowitą barierą migracyjną. Zgodnie z prognozami ruchu przedstawionymi w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko natężenie ruchu zarówno w wariancie inwestycyjnym, jak i bezinwestycyjnym będzie wzrastać z czasem i w 2033 r. szacuje się blisko 20 000 pojazdów/dobę. Takie natężenie ruchu będzie powodować znaczny wzrost niebezpieczeństwa kolizji ze zwierzętami. Z uwagi na zabudowę wsi Sosnówka na północ od projektowanej trasy, nie ma możliwości technicznych zlokalizowania funkcjonalnego przejścia dla dużych zwierząt we fragmencie korytarza migracyjnego znajdującego się na zachód od stawów hodowlanych. Problem udroźnienia tego fragmentu korytarza dotyczy nie tylko nowego odcinka trasy, ale również przypadku wariantu bezinwestycyjnego. Z uwagi na brak możliwości technicznych zlokalizowania w tym fragmencie planowanej drogi funkcjonalnego przejścia dla dużych zwierząt, zaleca się wygrozdzenie odcinka drogi od węzła Sosnówka do końca opracowania, w celu zmniejszenia śmiertelności zwierząt na drodze. Dalsze rozwiązania dotyczące minimalizacji śmiertelności zwierząt oraz możliwości udroźnienia fragmentu korytarza pomiędzy stawami hodowlanymi a autostradą A4 będą analizowane na etapie rozbudowy drogi DK46 na odcinku Niemodlin-Opole.

Dzięki budowie systemu przejść dolnych dla małych zwierząt zostanie zapewniona drożność korytarza dla płazów, gadów i małych ssaków.

W odwołaniu skarżący wskazuje, że z uwagi na fakt, że przejście dla dużych zwierząt zostało zaplanowane w km 1+420 (po zmianie kilometrażu aktualnie znajduje się ono w km 1+388), nie zaś jak wskazują zinventaryzowane na potrzeby raportu szlaki migracji nasilone w km 1+600 - 1+900, nie będzie ono spełniać roli obiektu służącego do migracji dużych zwierząt w ciągu

korytarza ekologicznego KPd-17 Lasy Niemodlińskie w obszarze odnogi KPd-17B Bory Niemodlińskie - Dolina Nysy Kłodzkiej. GDOŚ nie zgadza się z powyższymi twierdzeniami. Planowane w ok. km 1+388 przejście dla dużych zwierząt, pomimo, iż nie znajduje się w głównym zidentyfikowanym ciągu komunikacyjnym korytarza migracyjnego, dzięki ogrodzeniom ochronno-naprowadzającym oraz planowanej zieleni osłonowej i naprowadzającej będzie odpowiadać potrzebom wszystkich zidentyfikowanych grup zwierząt. Skarżący zgadza się z faktem, że będzie ono wykorzystywane przez duże zwierzęta do migracji, wskazując, że będzie ono pełniło funkcję korytarza dla lokalnych populacji dużych zwierząt. GDOŚ nie zgadza się z założeniami Stowarzyszenia, że zwierzęta wykorzystujące korytarz migracyjny w celach dyspersyjnych, nie będą w stanie korzystać z zaplanowanego przejścia dla zwierząt w przeciwieństwie do populacji lokalnych, występujących na omawianym terenie. Odległość od obecnie wykorzystywanego kompleksu leśnego do zaplanowanego przejścia dla zwierząt to 300 m. Nie jest to odległość, która mogłaby stanowić problem dla dużych ssaków, dla których projektowany był wskazany korytarz (wilk, ryś, niedźwiedź, łoś, jeleni). Dostępne dane z monitoringów dużych ssaków nie potwierdzają wykorzystywania tego terenu do migracji powyższych gatunków, poza lokalnymi populacjami jeleni. Jednak rozmiary przejścia oraz system ogrodzeń naprowadzający na przejście nie wyklucza takiej sytuacji. Dodatkowo GDOŚ wskazuje, że przejście dla małych zwierząt w ok. km 1+845 umożliwi migrację płazów, gadów i innych małych zwierząt, w tym nietoperzy pomiędzy zinwentaryzowanymi siedliskami.

Z uwagi na powyższą analizę oraz przedstawioną przez inwestora dokumentację, GDOŚ nie podziela wskazanych przez Stowarzyszenie zarzutów, jakoby odnoga korytarza KPd-17B, pomimo zaplanowanych środków minimalizujących, pozostawała niedrożna dla migracji dużych zwierząt.

Skarżący wskazuje, że z uwagi na przebudowę koryta rzeki Ścinawa Niemodlińska oraz przerwanie ciągłości siedlisk zlokalizowanych w strefach brzegowych naturalne ciągi ekologiczne zostaną przerwane. Gatunkami kluczowymi korzystającymi z tego szlaku migracji są jeleni, dzik, sarna, wydra, małe ssaki oraz płazy i ryby. Odnosząc się do możliwości migracyjnych dla zwierząt wodnych oraz wodno-łądowych ważne jest podkreślenie faktu, że Ścinawa Niemodlińska jest ciekim głównym jednolitej części wód powierzchniowych, dalej JCWP, Ścinawa Niemodlińska od Mesznej do Nysy Kłodzkiej PLRW60001912899. Z uwagi na występujące presje hydrologiczne dotyczące zaburzenia naturalnego reżimu hydrologicznego oraz hydromorfologiczne niemal wszystkich wskaźników kwalifikacji, w tym dotyczące uregulowanego przebiegu cieku, występowania budowli piętrzących oraz zabudowy poprzecznej i podłużnej koryta, w *Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* uchwalonym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 1967), JCWP Ścinawa Niemodlińska od Mesznej do Nysy Kłodzkiej została zakwalifikowana jako silnie zmieniona część wód. Inwestycja zakłada zmianę przebiegu koryta na długości 130 m oraz umocnienie skarp na długości 60 m bezpośrednio pod projektowanym obiektem. Taki zakres ingerencji nie spowoduje znaczących zmian dla możliwości migracji organizmów wodnych.

W odniesieniu do migracji zwierząt lądowych należy zauważyć, że możliwość migracji zostanie utrudniona w okresie budowy samej estakady, jednak oddziaływanie to będzie chwilowe. Zgodnie z załącznikami mapowymi przedstawionymi w dokumentacji sprawy szerokość pasa ziemnego umożliwiającego migracje wzdłuż rzeki Ścinawy Niemodlińskiej będzie wynosiła ok. 20 m. Jest to całkowicie wystarczająca przestrzeń do zabezpieczenia migracji wszystkich kluczowych gatunków wykorzystujących omawiany korytarz. Dodatkowo rekultywacja terenu przejść, odpowiednie ich zagospodarowanie oraz planowane nasadzenia zapobiegają niebezpieczeństwu braku funkcjonalności budowanego przejścia. Z uwagi na fakt, że droga prowadzona jest estakadą nad rzeką i stawami, najprawdopodobniej pod samym pasem drogowym nie będzie możliwości odtworzenia się ciągłości leśnej, jednak z uwagi na wielkość przejścia należy spodziewać się, że z powodzeniem będzie się tam utrzymywać roślinność niska, w tym również krzewy. W związku z powyższym wyklucza się możliwość wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze wynikające z przerwania ciągłości ekologicznej siedlisk.

W złożonym odwołaniu skarżący podnosi zarzut braku prawidłowej oceny oddziaływania na siedliska przyrodnicze, a co za tym idzie braku zaplanowania odpowiednich działań kompensacyjnych. W tym zakresie organ odwoławczy zgadza się ze skarżącym, że ocena oddziaływania inwestycji na konkretne siedliska nie powinna odnosić się do zasobności danego siedliska w całym regionie biogeograficznym. Ocena oddziaływania na środowisko przyrodnicze powinna odnosić się do omawianego obszaru, a w przypadku obszarów chronionych do powierzchni siedlisk w jego granicach. Metodyka prowadzenia inwentaryzacji zakłada badania w buforze wynikającym ze zidentyfikowanych oddziaływań inwestycji oraz wrażliwości siedliska. Dla przedmiotowej inwestycji inwentaryzacja przyrodnicza prowadzona była w buforze 2×500 m od osi planowanej inwestycji. Dla elementów znajdujących się poza obszarami chronionymi, które nie podlegają szczegółowej inwentaryzacji, na potrzeby ustalenia przedmiotów ochrony oraz ich stanu w celu określenia wpływu inwestycji na środowisko zarówno inwestor, jak i organ środowiskowy dysponują wyłącznie ogólnodostępnymi informacjami o zasobności i rozmieszczeniu siedlisk w regionie. Przeprowadzając analizę oddziaływania inwestycji należy wziąć pod uwagę, iż zidentyfikowane siedliska przyrodnicze znajdujące się poza wyznaczonymi obszarami chronionymi nie podlegają ochronie. Ochronie podlegają jedynie gatunki chronione, które zostały zinwentaryzowane na terenie tych siedlisk. Z uwagi na zaplanowane działania minimalizujące, zakładające przenoszenie napotkanych gatunków chronionych na stanowiska nienarażone na negatywne oddziaływanie inwestycji (punkty I.2.1.14 oraz I.2.1.15 wg niniejszej decyzji zmieniającej), oraz ograniczając możliwy zakres ingerencji w powierzchnię przekraczanych siedlisk, w tym zabezpieczanie drzew nieprzeznaczonych do wycinki (punkty I.2.1.10, I.2.1.11, I.2.1.12 wg niniejszej decyzji zmieniającej) oraz konieczność przeprowadzenia rekultywacji po zakończeniu prac budowlanych (punkt I.2.1.13 wg niniejszej decyzji zmieniającej) nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na gatunki chronione występujące na terenie siedlisk przyrodniczych w zasięgu oddziaływania przedmiotowej inwestycji.

W przypadku siedlisk przyrodniczych znajdujących się na terenach chronionych, w celu przeprowadzenia miarodajnej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar konieczne jest

odniesienie się do niszczonej powierzchni siedlisk będących przedmiotami ochrony w obszarze. Tak przeprowadzona analiza na siedliska przyrodnicze wykazała w przypadku siedliska 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe i olsy źródłiskowe ubytek rzędu 0,07% powierzchni siedliska w obszarze Natura 2000. W toku postępowania złożone zostały uwagi dotyczące braku przeanalizowania oddziaływań pośrednich na siedliska przyrodnicze. GDOŚ wyjaśnia, że wskazane przez skarżących oddziaływania związane z brakiem uwzględnienia emisji drogowych, fragmentacji siedlisk, odwodnienia drogi oraz przekształcania stref krawędziowych fitocenoz leśnych, zostały przeanalizowane, jednak nie wskazują na możliwość wystąpienia znacząco negatywnych oddziaływań na siedliska chronione w obszarze Natura 2000 Bory Niemodlińskie PLH160005. W celu ograniczenia negatywnego oddziaływania emisji drogowych, w tym pyłów mogących negatywnie wpływać na szatę roślinną siedlisk, zgodnie z punktem 3.2 niniejszej decyzji w projekcie zaplanowano wprowadzenie nasadzeń izolacyjnych, mających na celu ograniczenie negatywnego oddziaływania drogi na tereny przyległe. Odnosząc się do możliwego negatywnego oddziaływania wynikającego z odwodnienia drogi, GDOŚ wyjaśnia, że oddziaływanie związane ze zmianą stosunków wodnych będzie chwilowe i wystąpi wyłącznie na etapie realizacji inwestycji, przez co nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na siedliska leśne. Natomiast, zgodnie z punktem I.2.2.1 wg niniejszej decyzji zmieniającej, wody odprowadzane z powierzchni drogi będą oczyszczane przed odprowadzeniem ich do odbiorników, przez co nie przewiduje się negatywnych oddziaływań na siedliska. Dodatkowo, analiza wpływu oddziaływań pośrednich i bezpośrednich nie wykazała wpływu na cel ochrony siedliska 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe i olsy źródłiskowe w obszarze Natura 2000, który zakłada osiągnięcie oceny U1 wskaźnika stanu ochrony *martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości* oraz osiągnięcie oceny FV wskaźnika stanu ochrony *martwe drewno (łączne zasoby)*. Pozostałe siedliska przyrodnicze znajdują się poza obszarem oddziaływania inwestycji, należy zatem uznać, iż nie wpłynie ona na stan ich ochrony oraz cele ochrony obszaru. Z uwagi na powyższą analizę oraz fakt, iż zajęcie terenu będzie ograniczone do minimum, nie przewiduje się również negatywnych oddziaływań na przekształcanie stref krawędziowych fitocenoz, a co za tym idzie, wyklucza się znaczące negatywne oddziaływania na obszar Natura 2000 Bory Niemodlińskie PLH160005 i siedliska będące przedmiotami ochrony.

Kolejnym zarzutem Stowarzyszenia jest brak prawidłowej oceny oddziaływania na gatunki nietoperzy wymienione w załączniku IV Dyrektywy Siedliskowej: karliki (wszystkie gatunki), borowce wielkie, nocki Natterera i mroczki późne, z uwagi na zlikwidowanie szlaku migracji uniemożliwiającego przelot na żerowiska w obszarze Natura 2000. Odpowiadając na powyższy zarzut GDOŚ wyjaśnia, że zgodnie z przedstawioną inwentaryzacją przyrodniczą, wzdłuż terenu inwestycji odnotowano trzy główne trasy przelotów nietoperzy. Na odcinku ok. km 1+700 - 2+000 pomiędzy stawami hodowlanymi, w rejonie km 2+700 planowanej trasy - wzdłuż alei drzew przy ulicy Ignacego Daszyńskiego oraz w ok. km 6+000 - 6+400 w dolinie rzeki Ścinawy Niemodlińskiej. Dzięki zastosowanym działaniom minimalizującym w postaci przejść dla zwierząt w km 1+842 i estakadzie na Ścinawie Niemodlińskiej w km 5+812 oraz przewidzianym ekranom w km 1+680 - 1+980 i km 5+750 - 6+470, mającym na celu podnoszenie pułapu przelotów

nietoperzy, negatywne oddziaływania wynikające z powstania bariery i ewentualnej zwiększonej śmiertelności tych ssaków zostaną zminimalizowane do poziomu nieznaczącego. Skarżący zarzuca, że korytarz migracyjny w ok. km 1+700 - 2+000 nie został zachowany, ze względu na zastosowanie złych rozwiązań projektowych. GDOŚ wyjaśnia, że zaprojektowane w km 1+842 przejście dla zwierząt małych o wymiarach $d = 2 \times 1,0$ m, $h > 1,5$ m odpowiada wielkości funkcjonalnego przejścia wykorzystywanego dla potrzeb migracyjnych nietoperzy.

W rejonie ok. km 2+700 również zinventaryzowano nasilone przeloty nietoperzy, natomiast rozwiązania projektowe nie zakładają w tym miejscu budowy przejścia dla zwierząt, zapewniającego utrzymanie pełnej drożności tego korytarza. W tym wypadku organ odwoławczy wyjaśnia, iż realizowane przedsięwzięcie przebiega w odległości ok. 800 m na północ od najdalej wysuniętego na tym odcinku drogi stawu hodowlanego chętnie wykorzystywanego jako żerowisko nietoperzy wabiące owady oraz ok. 300 m od odkrytego basenu, również mogącego pełnić funkcję żerowiska. Na północ od planowanej trasy, w odległości ok. 400 m zaczynają się ogródki działkowe i zabudowa miasta Niemodlin. Zinventaryzowane trasy przelotów kończą się wraz z przerwaniem ciągłości występowania zadrzewień liniowych wzdłuż ulicy Daszyńskiego. W kilometrze 2+400 po południowej stronie planowanej trasy, w odległości ok. 400 m od pasa drogowego zinventaryzowana została kolonia rozrodcza trzech gatunków nietoperzy, w tym nocka dużego, karlika drobnego oraz nocka Natterera. Zgodnie z inwentaryzacją przyrodniczą oraz widocznymi uwarunkowaniami przyrodniczymi występującymi w okolicy kompleksu leśnego, wykorzystywanego przez nietoperze, oraz okolicznych pól uprawnych i zbiorników wodnych, wykorzystywanych jako żerowiska, wskazane liniowe zadrzewienie wzdłuż ulicy Daszyńskiego prowadzi do miasta. Poza dogodnym elementem przestrzennym chętnie wykorzystywanym przez nietoperze, zadrzewienie nie prowadzi tych zwierząt do żadnych atrakcyjnych terenów, do których utrudniony dostęp mógłby stanowić znacząco negatywne oddziaływanie dla lokalnych populacji. W celu zminimalizowania śmiertelności tych ssaków na drodze, w ok. km 2+650 - 2+770 zostaną zamontowane specjalne ekrany podnoszące pułap przelotu nietoperzy. Liniowa struktura naprowadzająca nietoperze zostanie wyeliminowana, przez co należy spodziewać się, że korytarz ten przestanie funkcjonować w obecnym stopniu wykorzystania, jednak z uwagi na fakt, iż nie spowoduje to znaczącego zubożenia siedliska nietoperzy lub utraty jego funkcjonalności, nie można mówić o znacząco negatywnych oddziaływaniach na lokalne populacje tych ssaków.

W odwołaniu skarżący podnosi, że wystąpi negatywne oddziaływanie na płazy, związane z niszczeniem zbiorników rozrodczych oraz stosowaniem ogrodzeń ochronno-naprowadzających z siatki. Odnosząc się do powyższego, organ wyjaśnia, że w związku z realizacją inwestycji zakłada się fragmentaryczne zniszczenie czterech zbiorników rozrodczych. Częściowa likwidacja nie spowoduje jednak utraty funkcjonalności któregośkolwiek zbiornika, w związku z powyższym samo niszczenie siedlisk nie spowoduje znaczących negatywnych oddziaływań na lokalne populacje płazów. Skarżący podnosi, że wskazane w decyzji środki minimalizujące, dotyczące wygradzenia części wodnej zbiornika są niemożliwe do zastosowania, co czyni decyzję niewykonalną. GDOŚ nie zgadza się z tym założeniem. Standardowo stosowanymi środkami minimalizującymi w większości inwestycji obejmujących prace hydrotechniczne jest wygradzanie terenu prowadzenia

prac od wód powierzchniowych poprzez stosowanie grodzy. W związku z powyższym zarzut dotyczący niewykonalności decyzji jest bezzasadny. Stopniowe obniżanie poziomu wody oraz bieżące odławianie napotkanych osobników we wszystkich formach rozwojowych przez doświadczonych specjalistów sprawi, że negatywne oddziaływanie planowanej inwestycji nie będzie znaczące dla lokalnych populacji płazów. Zastosowanie tymczasowych wygrodzeń herpetologicznych (punkt I.2.1.16 wg niniejszej decyzji zmieniającej) dodatkowo zabezpieczy teren inwestycji przed przedostawaniem się na jego teren płazów, co również przyczyni się do zmniejszenia oddziaływania etapu realizacji inwestycji na płazy. Dodatkowo organ odwoławczy wyjaśnia, że uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nie zwalnia inwestora z konieczności uzyskania innych wymaganych prawem decyzji i zezwoleń, w tym zezwolenia na odstępstwo od zakazów wymienionych w art. 51 i 52 *ustawy o ochronie przyrody*.

Natomiast odnosząc się do uwagi związanej ze stosowaniem ogrodzeń ochronno-naprowadzających z siatki, GDOŚ wyjaśnia, że w obecnym brzmieniu decyzji (punkt I.3.9 wg niniejszej decyzji zmieniającej) zostały one zastąpione ogrodzeniami ze szczelnie zamontowanych elementów pełnych, betonowych lub paneli z tworzyw sztucznych. Wygrodzenia z siatki można stosować wyłącznie jako wygrodzenia tymczasowe (punkt I.2.1.16 wg niniejszej decyzji zmieniającej).

Skarżący zarzuca także, że wystąpi negatywne oddziaływanie na chronione gatunki zwierząt w wyniku braku uszczegółowienia specjalizacji wymaganych osób pełniących nadzór przyrodniczy, odpowiedzialnych za wykonywanie warunków decyzji. W uzupełnieniu odwołania Stowarzyszenie wyraziło stanowisko, iż w decyzji konieczne jest uszczegółowienie branż poszczególnych specjalistów z nadzoru przyrodniczego, wraz ze wskazaniem prowadzonych przez nich zadań. GDOŚ informuje, że postanowienia decyzji zakładające wykonywanie na etapie realizacji inwestycji działań mogących negatywnie wpływać na populacje chronionych gatunków roślin i zwierząt zostały uszczegółowione w tym zakresie. Zgodnie z aktualnym brzmieniem punktu I.2.1.16 wg niniejszej decyzji zmieniającej nad wszelkimi pracami związanymi z zasypywaniem zbiorników, w tym nad odławianiem i przenoszeniem płazów będzie czuwał specjalista herpetolog. Natomiast zgodnie ze zmianą wprowadzoną punktem I.2.1.15 wg niniejszej decyzji zmieniającej przenoszenie osobników kukułki szerokolistnej odbywać się będzie pod nadzorem botanika. Nie przewiduje się prowadzenia innych działań minimalizujących, których etap realizacji mógłby powodować negatywne skutki w populacji zwierząt chronionych.

Odpowiadając na uwagi dotyczące monitoringu porealizacyjnego, GDOŚ wskazuje, że zmieniony punkt III.3 wg niniejszej decyzji zmieniającej uwzględnia wszystkie sugestie Stowarzyszenia dotyczące monitoringu płazów, gadów oraz ssaków, w tym nietoperzy. Wprowadzony monitoring porealizacyjny obejmuje 5 letnie badania skuteczności wprowadzonych działań minimalizujących. Dodatkowo w celu zabezpieczenia drożności szlaków migracji prowadzone będą kontrole drożności przejść dla zwierząt oraz szczelności zabezpieczeń drogowych przez cały okres eksploatacji inwestycji.

Odnosząc się do zarzutu dotyczącego braku uwzględnienia w decyzji konieczności budowy przejść dla płazów w ok. km 10+800 - 11+400 oraz ok. km 1+600 - 2+000, organ odwoławczy

wskazuje, iż z uwagi na fakt, że zarówno obszary wzdłuż odcinka drogi ok. km 1+600 - 2+000, jak i ok. km 10+200 - 11+500 są cenne przyrodniczo i zasiedlane przez liczne gatunki płazów, w związku z czym, w miejscach gdzie było to możliwe, przepusty dostosowano do możliwości migracyjnych płazów oraz zaprojektowano przejścia dla małych zwierząt. Na wszystkich odcinkach, gdzie zidentyfikowane zostały szlaki migracji zwierząt, zaprojektowano ogrodzenia ochronne i ochronno-naprowadzające, mające na celu ograniczenie śmiertelności na drodze oraz zminimalizowanie fragmentacji siedlisk poprzez sprawne naprowadzanie zwierząt na przejścia. Dodatkowo należy nadmienić, że pomimo powstania bariery utrudniającej migrację zwierząt, która powstanie na odcinku ok. km 1+600 - 2+000 oraz istniejącej w stanie obecnym bariery ok. km 10+200 - 11+500, siedliska zlokalizowane w powyższych lokalizacjach po obu stronach drogi są całkowicie wystarczające dla prawidłowego funkcjonowania populacji występujących tam gatunków płazów. Dzięki udroźnieniu bariery migracyjnej, jaką do tej pory była droga DK46, wymiana genetyczna pomiędzy subpopulacjami będzie umożliwiona i poprawi stan populacji wszystkich płazów wykorzystujących okoliczne siedliska. Należy także zwrócić uwagę, że wskazany przez Stowarzyszenie odcinek drogi w ok. km 10+800 - 11+400 przecina powierzchnię stawów hodowlanych, przez co budowa funkcjonalnych przepustów połączonych ze stałym gruntem, drożnych w okresie wypełnienia stawów wodą przy jednoczesnej konieczności połączenia nowej trasy z aktualnym przebiegiem drogi DK46, mogłaby wymagać zajęcia znacznie większego terenu kosztem m.in. siedlisk rozrodczych. W pełni funkcjonalne przejścia znajdujące się przed stawami w ok. km 10+646 oraz za nimi ok. km 11+416 umożliwią migrację płazów pomiędzy siedliskami.

Mając na uwadze przedstawione powyżej wyjaśnienia w zakresie wpływu inwestycji na płazy i ich siedliska, GDOŚ uznaje za bezpodstawne zarzuty wyrażone przez ██████████ w piśmie z dnia 9 marca 2019 r., na które powołuje się Stowarzyszenie w swoim odwołaniu.

Odnosząc się do uwagi Stowarzyszenia dotyczącej nieuwzględnienia obowiązujących wytycznych metodycznych w zakresie projektowania przejść dla zwierząt, organ odwoławczy wyjaśnia, iż z uwagi na występujące w okolicy uwarunkowania przestrzenne oraz fakt, że projektowana trasa częściowo zostanie powiązana z istniejącym śladem drogi DK46, nie ma możliwości zastosowania wskazanej w *Poradniku projektowania przejść dla zwierząt i działań ograniczających śmiertelność fauny przy drogach* (R. Kurek, Warszawa 2011 r.) zalecanej lokalizacji przejść dla płazów co 50 m. Zastosowano jednak rozwiązania wskazane w *Poradniku ochrony płazów. Ochrona dziko żyjących zwierząt w projektowaniu inwestycji drogowych. Problemy i dobre praktyki* (R. Kurek, M. Rybacki, M. Sołtysiak, Bystra 2011 r.), zapewniające pełną funkcjonalność siedlisk płazów znajdujących się po obu stronach drogi. Rozwiązania takie są możliwe do stosowania w przypadku braku możliwości budowy wystarczającej ilości przejść dla płazów, zapewniających pełną ciągłość przecinanego siedliska. Ponadto we wcześniejszej części uzasadnienia niniejszej decyzji zostały przedstawione szczegółowe wyjaśnienia dotyczące zachowania funkcjonalności siedlisk, stosowanych wygrodzeń oraz monitoringu skuteczności zaplanowanych działań minimalizujących.

Stowarzyszenie w odwołaniu podnosi także, że manipulowanie przez RDOŚ w Opolu danymi w zakresie śmiertelności płazów skutkowało zaniżeniem wartości przyrodniczej analizowanego terenu, a co za tym idzie, doprowadziło do błędnych wniosków dotyczących

faktycznej oceny wpływu inwestycji na środowisko przyrodnicze. Na podstawie zebranych akt sprawy, GDOŚ, po przeprowadzeniu pełnej oceny oddziaływania na środowisko, uznaje wskazane przez skarżącego odcinki projektowanej drogi ok. km 1+600 - 2+000 oraz ok. km 10+200 - 11+500 jako ważne szlaki migracji płazów w badanym obszarze. Jednak po zastosowaniu planowanych działań minimalizujących polegających na: budowie systemu przejść dla zwierząt wskazanych w punkcie I.3.2 wg niniejszej decyzji zmieniającej, wprowadzeniu wygrodzeń ochronno-naprowadzających wymienionych w punkcie I.3.9 wg niniejszej decyzji zmieniającej oraz wprowadzeniu monitoringu porealizacyjnego mającego sprawdzić skuteczność zastosowanych środków minimalizujących oraz eliminować błędy wykonawcze mogące prowadzić do wzmożonej śmiertelności zwierząt (punkt III.3 wg niniejszej decyzji zmieniającej), inwestycja nie będzie miała znaczącego negatywnego wpływu na populacje płazów, co jest zbieżne z oceną RDOŚ w Opolu. Pełna analiza wpływu dotycząca drożności wskazanych korytarzy w przypadku płazów została przedstawiona we wcześniejszej części niniejszej decyzji.

Po dokonaniu analizy uwarunkowań środowiskowych w rejonie planowanej inwestycji GDOŚ stwierdził, uznając zarzut Stowarzyszenia za zasadny, że istnieje konieczność stosowania wygrodzeń ochronnych, mających na celu minimalizowanie kolizji samochodów z dzikimi zwierzętami oraz naprowadzanie zwierząt na przejścia (punkt I.3.9 wg niniejszej decyzji zmieniającej).

Organ odwoławczy uznaje za niezasadny zarzut braku rzetelnej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na wszystkie grupy zwierząt. W ocenie GDOŚ uzupełniony na etapie postępowania odwoławczego materiał dowodowy jest wystarczający do przeprowadzenia pełnej i rzetelnej oceny oddziaływania na środowisko. Przeprowadzona ocena została oparta na faktycznych danych wynikających z inwentaryzacji przyrodniczej, zakresu oddziaływania inwestycji oraz pełnej analizy uwarunkowań przestrzennych.

Natomiast zarzut Stowarzyszenia o braku nałożenia obowiązku przeprowadzenia ponownej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej wykracza poza zakres przedmiotowego postępowania. Ramy postępowania w sprawie zmiany decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wyznacza wniosek podmiotu planującego realizację przedsięwzięcia, a analiza organu obejmuje jedynie dopuszczalność wprowadzenia wnioskowanych zmian. RDOŚ w Opolu prowadząc postępowanie w sprawie zmiany decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach z dnia 8 września 2010 r. nie był uprawniony do orzekania w zakresie nałożenia obowiązku przeprowadzenia ponownej oceny oddziaływania na środowisko. Powtórzyć w tym miejscu należy, że postępowanie w sprawie zmiany decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nie stanowi postępowania w celu wydania takiej decyzji, ale w celu zmiany określonych w niej uwarunkowań.

Po dokonaniu analizy zgromadzonych akt sprawy, mając na uwadze powyższe ustalenia, tutejszy organ nie stwierdził, aby RDOŚ w Opolu naruszył art. 7, art. 77 § 1, art. 80 i art. 107 § 3 *Kpa* poprzez brak dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz wyczerpującego zgromadzenia i rozpatrzenia materiału dowodowego.

Pismem z dnia 19 lutego 2019 r. inwestor wniósł o nadanie decyzji zmieniającej decyzję RDOŚ w Opolu z dnia 8 września 2010 r. rygoru natychmiastowej wykonalności, z uwagi na uzasadniony interes społeczny. W punkcie V decyzji z dnia 27 marca 2019 r. RDOŚ w Opolu nadał jej rygor natychmiastowej wykonalności. Zgodnie ze stanowiskiem skarżącego nieuzasadnione było nadanie zaskarżonej decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności w trybie art. 108 § 1 *Kpa*, ponieważ w przedmiotowej sprawie nie zaistniały ku temu stosowne przesłanki.

Zgodnie z art. 108 § 1 *Kpa* decyzji, od której służy odwołanie, może być nadany rygor natychmiastowej wykonalności, gdy jest to niezbędne ze względu na ochronę zdrowia lub życia ludzkiego albo dla zabezpieczenia gospodarstwa narodowego przed ciężkimi stratami bądź też ze względu na inny interes społeczny lub wyjątkowo ważny interes strony. *Nadanie rygoru natychmiastowej wykonalności decyzji organu I instancji ma charakter czasowy i jest ściśle związane z decyzją nieostateczną, odnosi bowiem swój skutek wyłącznie do czasu rozpoznania - przez organ drugiej instancji - odwołania i zakończenia postępowania wydaniem decyzji ostatecznej* (postanowienie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 8 stycznia 2021 r., sygn. akt: IV SA/Wa 552/20). W momencie wydania decyzji odwoławczej, decyzja organu pierwszej instancji staje się natychmiast wykonalna, a nadany rygor natychmiastowej wykonalności wygasa. Z powyższych względów GDOŚ nie orzekł w zakresie nadania decyzji RDOŚ w Opolu z dnia 27 marca 2019 r. rygoru natychmiastowej wykonalności, bowiem kwestia ta stała się bezprzedmiotowa z dniem wydania niniejszej decyzji.

Podsumowując, zaskarżona decyzja była niezgodna z przepisami art. 82 w związku z art. 87 *ustawy oos*, bowiem nie określała w sposób prawidłowy środowiskowych uwarunkowań realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia, co uzasadniało jej uchylenie w całości i merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy poprzez zmianę części decyzji RDOŚ w Opolu z dnia 8 września 2010 r.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji.

Pouczenie

- niniejsza decyzja jest ostateczna w administracyjnym toku instancji. Na decyzję, zgodnie z art. 50 § 1 *ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi* (Dz. U. z 2019 r. poz. 2325, ze zm.), dalej *ustawa ppsa*, służy skarga wnoszona na piśmie do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, za pośrednictwem GDOŚ, w terminie 30 dni od dnia otrzymania decyzji;
- wnoszący skargę na niniejszą decyzję, zgodnie z art. 230 *ustawy ppsa*, obowiązany jest do uiszczenia wpisu od skargi w kwocie 200 zł. Skarżący, co wynika z art. 239 *ustawy ppsa*, może być zwolniony z obowiązku uiszczenia kosztów sądowych;
- wnoszącemu skargę, zgodnie z art. 243 *ustawy ppsa*, może być przyznane, na jego wniosek, prawo pomocy. Wniosek ten wolny jest od opłat sądowych.

z upoważnienia
Zastępcy Generalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska
Marek Kajs

Otrzymują:

1. Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad reprezentowany przez Marcina Bronkiewicza p.o. Zastępcy Dyrektora Oddziału ds. Inwestycji Oddziału Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w Opolu,
2. Stowarzyszenie Pracownia na rzecz Wszystkich Istot,
3. Pozostałe strony postępowania zgodnie z art. 49 § 1 *Kpa* w związku z art. 74 ust. 3 *ustawy ooi*,
4. aa.

Do wiadomości:

1. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu,
2. Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
3. Opolski Wojewódzki Inspektor Sanitarny.